

Vládní návrh

ZÁKON

ze dne 2020,

kterým se mění zákon č. 58/1995 Sb., o pojišťování a financování vývozu se státní podporou a o doplnění zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o pojišťování a financování vývozu se státní podporou

Čl. I

Zákon č. 58/1995 Sb., o pojišťování a financování vývozu se státní podporou a o doplnění zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů, ve znění zákona č. 60/1998 Sb., zákona č. 188/1999 Sb., zákona č. 282/2002 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 23/2006 Sb., zákona č. 293/2009 Sb., zákona č. 230/2013 Sb., zákona č. 220/2015 Sb., zákona č. 371/2017 Sb. a zákona č. 171/2018 Sb., se mění takto:

1. V názvu zákona se slova „a o doplnění zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů“ zrušují.
2. V § 1 odst. 1 se slova „upravuje v souladu s právem Evropských společenství¹⁾ a závazky vyplývajícími z členství České republiky ve Světové obchodní organizaci¹⁾“ nahrazují slovy „zpracovává příslušné předpisy Evropské unie¹⁾, zároveň navazuje na přímo použitelný předpis Evropské unie²⁾ a v souladu se závazky vyplývajícími z členství České republiky v Evropské unii, ve Světové obchodní organizaci, v Organizaci pro hospodářskou

spolupráci a rozvoj a v dalších mezinárodních organizacích³⁾ a na základě zahraniční, zahraničně obchodní, finanční a hospodářské politiky České republiky upravuje“.

Poznámky pod čarou č. 1 až 3 znějí:

„¹⁾ Směrnice Rady ze dne 1. února 1971 o harmonizaci základních ustanovení týkajících se záruk pro krátkodobé obchody (politická rizika) s veřejnoprávními odběrateli nebo se soukromými odběrateli (71/86/EHS).

Směrnice Rady ze dne 27. listopadu 1984 o vzájemných povinnostech institucí členských států pro pojištění vývozních úvěrů, které jednájí jménem státu nebo s jeho podporou, nebo veřejných orgánů, které jednájí za takové instituce, v případě soupojištění u transakcí, které zahrnují jednu nebo více subdodávek v jednom nebo ve více členských státech Evropských společenství (84/568/EHS).

Směrnice Rady 98/29/ES ze dne 7. května 1998 o harmonizaci hlavních ustanovení týkajících se pojištění vývozních úvěrů pro operace se střednědobým a dlouhodobým krytím.

²⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1233/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o uplatňování některých pravidel v oblasti státem podporovaných vývozních úvěrů a o zrušení rozhodnutí Rady 2001/76/ES a 2001/77/ES, v platném znění.

³⁾ Dohoda o subvencích a vyrovnávacích opatřeních publikovaná ve sdělení Ministerstva zahraničních věcí uveřejněném ve Sbírce zákonů pod č. 191/1995 Sb.“.

CELEX 31998L0029

CELEX 320011R1233

3. V § 1 odstavce 2 a 3 znějí:

„(2) Pojišťování vykonává Exportní garanční a pojišťovací společnost, a.s., (dále jen „exportní pojišťovna“) v souvislosti s podporou tuzemského vývozu a tuzemských investic v zahraničí, a to na základě povolení uděleného Českou národní bankou podle § 3a a v souladu s přímo použitelným předpisem Evropské unie upravujícím některá pravidla v oblasti státem podporovaných vývozních úvěrů²⁾. Tato činnost je exportní pojišťovnou vykonávána prostřednictvím nástrojů pojištění vývozních úvěrových rizik za podmínek stanovených tímto zákonem. Rozsah činností exportní pojišťovny a nástrojů pojištění

vývozních úvěrových rizik, směřujících k podpoře konkurenceschopnosti České republiky v souladu s účelem tohoto zákona, stanoví prováděcí právní předpis.

(3) Podpořené financování vykonává Česká exportní banka, a.s., (dále jen „exportní banka“) v souvislosti s podporou tuzemského vývozu a tuzemských investic v zahraničí formou financování a poskytování finančních služeb, a to v souladu s přímo použitelným předpisem Evropské unie upravujícím některá pravidla v oblasti státem podporovaných vývozních úvěrů²⁾. Tato činnost je exportní bankou vykonávána prostřednictvím nástrojů podpořené financování za podmínek stanovených tímto zákonem. Rozsah činností exportní banky a nástrojů podpořené financování, směřujících k podpoře konkurenceschopnosti České republiky v souladu s účelem tohoto zákona, stanoví prováděcí právní předpis.“.

4. V § 1 odst. 4 větě první se slova „pro účely tohoto zákona“ nahrazují slovy „v tomto zákoně“, slova „právem Evropských společenství a mezinárodními pravidly upravujícími státem podporované vývozní úvěry (dále jen „mezinárodní pravidla“)“ nahrazují slovy „přímo použitelným předpisem Evropské unie upravujícím některá pravidla v oblasti státem podporovaných vývozních úvěrů²⁾“, slova „šestiměsíční úrokové sazby IBOR pro měnu, ve které je poskytnut vývozní úvěr,“ se nahrazují slovy „referenční hodnoty týkající se úrokových sazeb stanovené v souladu s přímo použitelným předpisem Evropské unie upravujícím referenční hodnoty ve finančních nástrojích⁴⁾“ a slova „agenturou Reuters“ se zrušují.

Poznámka pod čarou č. 4 zní:

„⁴⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1011 ze dne 8. června 2016 o indexech, které jsou používány jako referenční hodnoty ve finančních nástrojích a finančních smlouvách nebo k měření výkonnosti investičních fondů, a o změně směrnic 2008/48/ES a 2014/17/EU a nařízení (EU) č. 596/2014.“.

CELEX 32011R1233

5. V § 1 odst. 4 se věta druhá zrušuje.
6. V § 1 se doplňují odstavce 5 až 8, které včetně poznámky pod čarou č. 5 znějí:

„(5) Peněžní prostředky, které jsou exportní pojišťovně nebo exportní bance

poskytovány ze státního rozpočtu, zejména dotace na úhradu ztrát, dotace na posílení fondů, peněžní prostředky na doplnění primárního kapitálu exportní pojišťovny, peněžní prostředky na zvýšení základního kapitálu exportní banky, peněžní prostředky na refinancování přijatých úvěrů nebo splacení vydaných dluhových cenných papírů a pojistné plnění přijaté od exportní pojišťovny, přijímá exportní pojišťovna a exportní banka na své bankovní účty podřízené státní pokladně a vedené u České národní banky podle zákona o rozpočtových pravidlech⁵⁾. Na svých bankovních účtech podřízených státní pokladně exportní pojišťovna nebo exportní banka vede i další peněžní prostředky, které na tyto účty převede nebo na ně přijme.

(6) Exportní pojišťovna nebo exportní banka nemůže investovat peněžní prostředky podle odstavce 5 do finančních nástrojů na finančním trhu.

(7) Ministerstvo financí může exportní pojišťovně nebo exportní bance na základě jejich odůvodněné písemné žádosti povolit vedení bankovního účtu mimo účty podřízené státní pokladně u České národní banky. V žádosti exportní pojišťovna nebo exportní banka uvede důvody zvláštního zřetele hodné pro vedení účtu mimo účty podřízené státní pokladně, označení banky a částku, která je nebo bude na účtu uložena. Ministerstvo financí posoudí žádost v souladu se zákonem o rozpočtových pravidlech⁵⁾.

(8) Povolení Ministerstva financí nepodléhá použití bankovního účtu vedeného mimo účty podřízené státní pokladně u České národní banky tehdy, pokud takový účet slouží výhradně k provedení převodu peněžních prostředků ze státní pokladny pro účely podpořeného financování, a to v bezprostředně navazujících mezibankovních platebních operacích.

⁵⁾ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů.“.

7. § 2 včetně nadpisu zní:

„§ 2

Vymezení pojmů

Pro účely tohoto zákona se rozumí

a) bankou banka, zahraniční banka vykonávající na území České republiky bankovní činnosti prostřednictvím své pobočky nebo finanční instituce podle přímo použitelného předpisu Evropské unie¹⁵⁾ bez ohledu na její sídlo nebo místo registrace podléhající povolovacímu režimu domovského státu a dohledu domovského orgánu dohledu,

b) dodavatelem pro vývoz osoba, která poskytuje dodávky zboží nebo služeb určené pro následný vývoz a je podnikatelem, nebo zahraniční společnost,

c) dodavatelským úvěrem úvěr, který poskytne časový odstup mezi splněním závazku vývozce a povinností dovozce zaplatit vývozci za jeho plnění poskytnuté dovozci vývozcem podle smlouvy o vývozu,

CELEX 3197L0086

CELEX 31998L0029

d) dovozcem zahraniční osoba, která uskutečňuje nákup dodávek zboží nebo služeb za účelem užití mimo Českou republiku,

e) hodnotou vývozu celková částka, která má být zaplacená dovozcem nebo jeho jménem za vyvážené zboží nebo služby kromě místních nákladů; v případě leasingu se vylučuje část platby leasingu, která se rovná úrokům,

CELEX 32011R1233

f) investicí peněžní prostředky nebo jiné penězi ocenitelné hodnoty nebo majetková práva vynaložená na dobu nejméně 3 let podnikatelem se sídlem na území České republiky nebo zahraniční společností za účelem založení právnické osoby se sídlem mimo území České republiky, získání nebo zvýšení podílu v ní nebo za účelem rozšíření podnikání této právnické osoby,

g) investorem osoba, která vynakládá investici a která je podnikatelem, nebo zahraniční společnost,

h) komerčním rizikem riziko nezaplacení pohledávky z vývozního úvěru zahraničním soukromoprávním dlužníkem a jeho případným ručitelem z důvodu jeho platební neschopnosti nebo platební nevůle, kterou je nedodržení závazku dlužníka a jeho případného ručitele nebo neoprávněné rozhodnutí dovozce a případně dlužníka v případě dodavatelského úvěru přerušit nebo zrušit závazek ze smlouvy nebo odmítnout převzít plnění,

CELEX 31998L0029

i) místními náklady výdaje na služby a zboží, které je nutné vynaložit v zemi konečného určení vývozu v souladu se smlouvou o vývozu nebo smlouvou mezi dovozcem a zahraniční osobou, buď pro uskutečnění vývozu nebo pro dokončení projektu nebo díla, na kterém se vývozce účastní v souvislosti se smlouvou o vývozu, a které nebudou financovány za výhodnějších podmínek, než jsou podmínky, za kterých bude financován vývozní úvěr,

CELEX 32011R1233

j) odběratelským úvěrem úvěr poskytovaný na financování závazku ze smlouvy o vývozu podle smlouvy o úvěru uzavřené mezi bankou jako věřitelem a dlužníkem, jehož čerpání je poskytováno vývozci nebo dlužníkovi a finanční zdroje z čerpání odběratelského úvěru jsou získávány vývozcem,

CELEX 31971L0086

CELEX 31998L0029

k) pojistnou angažovaností souhrn pojistných hodnot pojištěných vývozních úvěrových rizik z uzavřených pojistných smluv a příslibů pojištění a ze zajišťovací činnosti, snížený o hodnotu rizik, která již zanikla,

l) smlouvou o vývozu smlouva uzavřená mezi vývozcem a dovozcem o dodávkách zboží nebo služeb za účelem užití mimo Českou republiku, nebo smlouva uzavřená mezi zahraničními osobami, v níž je vývozce nebo dodavatel pro vývoz uveden jako nominovaný subdodavatel,

m) teritoriálním rizikem politické riziko a riziko země, kterými jsou zejména riziko nezaplacení pohledávky nebo riziko ztráty vzniklé v zemi, do které je dodáváno, v zemi, do které je směřována investice, nebo v zemi, ze které mají být úhrada pohledávky nebo plnění provedeny, anebo ve třetí zemi z důvodu mimořádných a nahodilých událostí, zejména případů vyšší moci, státních a administrativních zásahů představujících překážku plnění nebo provozování investice, moratoria na platby do zahraničí, devizové regulace, zamezení převodu peněžních prostředků nebo jeho zpoždění, rozhodnutí nebo opatření země pojistitele, pojištěného nebo pojistníka včetně opatření institucí Evropské unie, pokud jejich účinky nejsou kryty jinak; v případě zahraničního veřejnoprávního dlužníka i riziko nezaplacení pohledávky z vývozního úvěru a z investice z důvodu jeho platební

neschopnosti nebo nevůle, kterou je nedodržení závazku zahraničního veřejnoprávního dlužníka nebo jeho neoprávněné rozhodnutí v případě dodavatelského úvěru přerušit nebo zrušit závazek ze smlouvy nebo odmítnout převzít plnění,

n) úvěrovým rizikem riziko ztráty, která nastane, když pojistník nebo pojištěný není schopen získat platbu jakékoliv částky, která mu přísluší podle smlouvy, pokud je toto nezaplacení způsobeno přímo a výlučně výskytem komerčního rizika a teritoriálního rizika,

CELEX 31998L0029

o) veřejnoprávním dlužníkem osoba pověřená výkonem státní moci nebo veřejné správy, která nemůže být právně prohlášena neschopnou plnit své závazky; ostatní osoby se považují za soukromoprávní dlužníky,

CELEX 31971L0086

CELEX 31998L0029

p) výrobním rizikem riziko ztráty, která nastane, když je plnění smluvních závazků pojistníka nebo pojištěného nebo výroba zboží nebo dodávka zboží a služeb pro následný vývoz zrušena nebo pozastavena, pokud je toto zrušení nebo pozastavení způsobeno přímo a výlučně výskytem komerčního rizika a teritoriálního rizika, nebo riziko jiné ztráty, která nastane v souvislosti s dodávkami zboží a služeb pro následný vývoz a v souvislosti s jeho přípravou,

CELEX 31998L0029

q) vývozcem osoba, která uskutečňuje vývoz a je podnikatelem, nebo zahraniční společnost,

r) vývozním úvěrem dodavatelský úvěr a odběratelský úvěr,

CELEX 31971L0086

s) vývozním úvěrovým rizikem úvěrové riziko, výrobní riziko a riziko jiné ztráty, která nastane v souvislosti s vývozem a investicí, jejich přípravou nebo financováním,

t) zahraniční osobou fyzická osoba, která nemá trvalý pobyt na území České republiky, nebo právnická osoba, která nemá sídlo na území České republiky,

u) zahraniční společností právnická osoba se sídlem v zahraničí, kterou právnická osoba se sídlem na území České republiky, která je podnikatelem, ovládá tím, že se na základním

kapitálu společnosti přímo nebo nepřímo podílí z více než 50 % nebo kontroluje nadpoloviční většinu hlasovacích práv spojených s účastí na základním kapitálu společnosti nebo může jmenovat nebo odvolat většinu osob, které jsou členy statutárního orgánu společnosti nebo osobami v obdobném postavení nebo členy kontrolního orgánu společnosti, jejímž je společníkem, nebo může toto jmenování nebo odvolání prosadit.“.

8. V § 3 odst. 1 se slova „vývozního úvěru“ nahrazují slovy „poskytovaného financování a finančních služeb zejména“ a slova „; u poskytovaných úvěrů a bankovních záruk se posuzuje hledisko rizik návratnosti, zejména platební schopnosti dlužníka a schopnosti“ se nahrazují slovy „, a s ohledem na schopnost“.

9. V § 3 se doplňují odstavce 3 až 5, které včetně poznámek pod čarou č. 16 a 17 znějí:

„(3) Poskytne-li exportní pojišťovna společně s institucí pro pojištění vývozních úvěrů nebo státním orgánem jiného členského státu Evropské unie záruky nebo soupojištění, dodržuje ustanovení o vzájemných závazcích plynoucí z přílohy směrnice Rady 84/568/EHS¹⁾.

CELEX 31984L0568

(4) Při pojištění krátkodobých vývozních úvěrových rizik postupuje exportní pojišťovna v souladu s podmínkami stanovenými harmonizovanými ustanoveními příslušného předpisu Evropské unie¹⁶⁾.

CELEX 31971LL0086

(5) Při pojištění dlouhodobých vývozních úvěrových rizik určených mimo země Evropské unie postupuje exportní pojišťovna v souladu s podmínkami stanovenými ustanoveními příslušného předpisu Evropské unie¹⁷⁾.

CELEX 31998L0029

¹⁶⁾ Příloha směrnice Rady ze dne 1. února 1971 o harmonizaci základních ustanovení týkajících se záruk pro krátkodobé obchody (politická rizika) s veřejnoprávními odběrateli nebo se soukromými odběrateli (71/86/EHS).

¹⁷⁾ Příloha směrnice Rady 98/29/ES ze dne 7. května 1998 o harmonizaci hlavních ustanovení týkajících se pojištění vývozních úvěrů pro operace se střednědobým a dlouhodobým krytím.“.

10. V § 4 odst. 1 větě druhé se slova „, který svá akcionářská práva vykonává prostřednictvím ministerstev“ zrušují.

11. V § 4 odst. 2 písmena b) a c) znějí:

„b) právnické osoby za účelem vymáhání pohledávek nebo předcházení škod z pojištění vývozních úvěrových rizik nebo zmírňování jejich následků,

c) právnické osoby, jejímž předmětem podnikání je pojišťovací a zajišťovací činnost v odvětví neživotního pojištění, a to pojištění úvěru, záruk a finančních ztrát podle zákona upravujícího pojišťovnictví, s výjimkou pojištění vývozních úvěrových rizik podle tohoto zákona.“.

12. V § 4 se za odstavec 2 vkládá nový odstavec 3, který zní:

„(3) K založení právnické osoby podle odstavce 2 písm. b) a c) nebo nabytí podílu v ní je třeba předchozího souhlasu Ministerstva financí. Exportní pojišťovna v žádosti o udělení souhlasu uvede skutečnosti odůvodňující založení této právnické osoby nebo nabytí podílu v této právnické osobě. Ministerstvo financí může žádosti vyhovět, pokud shledá založení takové právnické osoby nebo nabytí podílu v takové právnické osobě účelným. Na tuto právnickou osobu se nevztahuje státní podpora vývozu podle tohoto zákona.“.

Dosavadní odstavce 3 až 8 se označují jako odstavce 4 až 9.

13. V § 4 odst. 4 větě druhé se slova „v závislosti na vývoji“ nahrazují slovy „s ohledem na vývoj“ a ve větě třetí se slova „, přičemž vyrovnávací rezervu pro pojištění vývozních úvěrových rizik podle § 1 odst. 2 tvoří exportní pojišťovna odděleně“ zrušují.

14. V poznámce pod čarou č. 5a se věta druhá zrušuje.

15. V § 4 odstavec 5 zní:

„(5) Exportní pojišťovna předkládá Ministerstvu financí žádost o předchozí souhlas s novým pojistným nebo zajišťovacím nástrojem, ve které uvede zejména popis nástroje a jeho účel, jeho základní ekonomické parametry, předmět pojištění, cílovou skupinu pojištěných a dopady na státní rozpočet. Exportní pojišťovna k této žádosti přiloží vyhodnocení nutnosti zavedení nového pojistného nebo zajišťovacího nástroje a jeho vztahu k nástrojům exportní politiky státu. Ministerstvo financí si před vydáním rozhodnutí vyžádá stanovisko Ministerstva průmyslu a obchodu.“.

16. V § 4 odst. 6 větě třetí se slova „a rovněž výše dotace ze zdrojů státního rozpočtu pro doplnění pojistných fondů“ zrušují a ve větě poslední se slova „Ministerstvo financí právním předpisem, přičemž“ nahrazují slovy „prováděcí právní předpis, přičemž výpočet“.

17. V § 4 odstavce 7 a 8 znějí:

„7) Vývozní úvěrová rizika nebo rámec pro pojištění úvěru na investice a pojištění ztrát z investice přesahující částku, kterou stanoví prováděcí právní předpis, (dále jen „obchodní případ exportní pojišťovny“) může exportní pojišťovna pojistit pouze se souhlasem vlády. Za účelem předložení obchodního případu exportní pojišťovny ke schválení vládou poskytne exportní pojišťovna ministrovi financí a ministrovi průmyslu a obchodu informace týkající se obchodního případu exportní pojišťovny, zejména pak předmětu pojištění, smluvních stran, nástroje pojištění a hodnocení rizik. Podrobné náležitosti informací týkajících se obchodního případu exportní pojišťovny stanoví prováděcí právní předpis. Exportní pojišťovna při postupu podle věty druhé dbá na ochranu bankovního, obchodního a jiného obdobného zákonem chráněného tajemství a informací v obchodním styku. Vláda při schvalování obchodního případu exportní pojišťovny zohlední zahraničně politické, obchodně politické, bezpečnostní a národohospodářské aspekty vývozního úvěrového rizika. Souhlasem vlády s realizací pojištění není dotčena odpovědnost exportní pojišťovny za sjednané pojištění vývozních úvěrových rizik.

(8) Pro účely tvorby fondů podle odstavce 4 stanoví prováděcí právní předpis poměr mezi výší fondů a rezerv uvedených v odstavci 4 a objemem pojistné angažovanosti a dále samostatně poměr uvedených hodnot pouze pro pojišťovací případy s mimořádně vysokým pojistným rizikem. Mimořádně vysokým pojistným rizikem se pro účely tohoto zákona rozumí běžně nepojistitelné pojistné riziko vyplývající z teritoriálních a kombinovaných komerčních a teritoriálních rizik a riziko nesplacení úvěru v důsledku neschopnosti

dodavatele pro vývoz nebo vývozce splnit podmínky smlouvy o vývozu, u které je národohospodářský zájem státu na jejím splnění.“.

Poznámka pod čarou č. 5b se zrušuje.

CELEX 31998L0029

18. V § 4 se za odstavec 8 vkládají nové odstavce 9 a 10, které znějí:

„(9) Po obdržení žádosti exportní pojišťovny o dotaci ze státního rozpočtu je Ministerstvo financí oprávněno provést kontrolu správnosti stanovení výše dotace u exportní pojišťovny. Za účelem provedení kontroly je exportní pojišťovna povinna na žádost Ministerstva financí předložit údaje a dokumenty vztahující se k předmětu kontroly, včetně údajů o sjednaném pojištění, popřípadě umožnit Ministerstvu financí přístup k takovým dokladům uchovávaným pouze v elektronické podobě, jakož i poskytnout Ministerstvu financí při provádění kontroly potřebnou součinnost.

(10) Exportní pojišťovna finančně vypořádá poskytnutou dotaci ze státního rozpočtu podle zákona o rozpočtových pravidlech a ve lhůtě stanovené prováděcím právním předpisem.“.

Dosavadní odstavec 9 se označuje jako odstavec 11.

19. V § 4 odst. 11 písm. a) se slova „změnách ve složení ministerstev, která vykonávají akcionářská práva státu,“ zrušují.

20. V § 4 se doplňuje odstavec 12, který včetně poznámky pod čarou č. 18 zní:

„(12) Exportní pojišťovna ve spolupráci s exportní bankou připraví a předloží Ministerstvu průmyslu a obchodu výroční zprávu o činnosti podle přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího některá pravidla v oblasti státem podporovaných vývozních úvěrů¹⁸⁾. Ministerstvo průmyslu a obchodu po vyjádření Ministerstva financí zajistí předložení této zprávy Evropské komisi.

¹⁸⁾ Příloha I nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1233/2011 ze dne 16. listopadu 2011.“.

CELEX 32011R1233

21. V § 5 odst. 1 se slova „spojených s jednotlivým vývozem“ a slova „(dále jen „žadatel““ zrušují a slova „výrobce, investor, banka výrobce“ nahrazují slovy „dodavatel pro vývoz, investor, banka dodavatele pro vývoz, banka investora, banka dovozce, zahraniční osoba, zahraniční společnost“.

22. V § 5 odst. 2 úvodní části ustanovení se slova „žadatel povinen“ nahrazují slovy „osoba uvedená v odstavci 1 povinna“ a slovo „nejméně“ se nahrazuje slovem „alespoň“.

23. V § 5 odst. 2 písmeno a) zní:

„a) své identifikační údaje, a to u právnické osoby obchodní firmu nebo název, identifikační číslo osoby, je-li přiděleno, předmět činnosti, právní formu a sídlo; u fyzické osoby její jméno, popřípadě jména a příjmení, identifikační číslo osoby, je-li přiděleno, předmět činnosti, adresu trvalého pobytu, popřípadě bydliště, je-li touto osobou cizinec, a její sídlo, (dále jen „identifikační údaje“),“.

Poznámka pod čarou č. 6 se zrušuje, a to včetně odkazů na poznámku pod čarou.

24. V § 5 odst. 2 se písmeno b) zrušuje.

Dosavadní písmena c) až e) se označují jako písmena b) až d).

25. V § 5 odst. 2 písm. b) se slova „vývozu a jeho objem“ nahrazují slovy „a objem vývozu nebo investice“ a slova „a rozsah bankovní záruky nebo jiných bankovních služeb poskytovaných v souvislosti s vývozem“ zrušují.

26. V § 5 odst. 2 písmeno c) zní:

„c) údaje o zahraniční osobě, které je vývozní úvěr poskytován, zejména její identifikační údaje a údaje o její ekonomické situaci a platební schopnosti včetně dostupných údajů pro posouzení její bonity,“.

27. V § 5 se odstavec 3 včetně poznámek pod čarou č. 7 a 8 a odkazů na ně zrušuje.

Dosavadní odstavec 4 se označuje jako odstavec 3.

28. V § 6 odstavec 1 zní:

„(1) Provozováním podpořeného financování se pověřuje exportní banka, jejíž akcie mohou být pouze ve vlastnictví státu nebo exportní pojišťovny. Pokud tento zákon nestanoví jinak, vztahují se na exportní banku zákony upravující činnost v bankovníctví. Stanovy exportní banky musí obsahovat také ustanovení o přednostním použití zisku pro doplnění fondů k zabezpečení činnosti exportní banky a zákaz udělovat zaměstnancům souhlas k podnikatelské nebo jiné formě výdělečné činnosti shodné s podnikatelskou činností exportní banky.“.

Poznámka pod čarou č. 9 se zrušuje, a to včetně odkazů na poznámku pod čarou.

29. V § 6 odst. 2 se věta druhá včetně poznámky pod čarou č. 8a zrušuje, ve větě třetí se slovo „především“ nahrazuje slovy „ze státního rozpočtu nebo“, ve větě poslední se slova „, které ji zůstávají k dispozici v částce rovnající se fixní přírážce“ zrušují a na konci textu věty poslední se doplňují slova „, a to maximálně do výše potřebné k pokrytí vykázané provozní ztráty“.

30. V § 6 odst. 3 úvodní části ustanovení se slova „mít podíl“ nahrazují slovy „zakládat právnické osoby ani nabývat podíly“.

31. V § 6 odst. 3 písm. a) se slova „právnických osob, jejichž“ nahrazují slovy „právnické osoby, jejímž“.

32. V § 6 odst. 3 písmeno b) zní:

„b) právnické osoby za účelem zajištění vymahatelnosti pohledávek z podpořeného financování nebo vykonání činnosti směřující k předcházení vzniku škod nebo zmírňování jejich následků,“.

33. V § 6 odst. 3 písm. c) se část věty za středníkem včetně středníku zrušuje.

34. V § 6 se za odstavec 3 vkládá nový odstavec 4, který zní:

„(4) K založení právnické osoby podle odstavce 3 nebo nabytí podílu v ní je třeba předchozího souhlasu Ministerstva financí. Exportní banka v žádosti o udělení souhlasu uvede skutečnosti odůvodňující založení této právnické osoby nebo nabytí podílu v této

právnícké osobě. Ministerstvo financí může žádosti vyhovět, pokud shledá založení takové právnícké osoby nebo nabytí podílu v takové právnícké osobě účelným. Na tuto právníckou osobu se nevztahuje státní podpora vývozu podle tohoto zákona.“.

Dosavadní odstavce 4 až 9 se označují jako odstavce 5 až 10.

35. V § 6 odst. 5 větě první se za slovo „banky“ vkládají slova „podle věty druhé“, za slovo „provozování“ vkládá slovo „dlouhodobého“ a za slovo „financování“ se vkládají slova „s dobou splatnosti nejméně 24 měsíců“.

36. V § 6 odst. 5 se věta druhá nahrazuje větou „Tyto ztráty jsou tvořeny rozdíly mezi zúčtoványmi úrokovými výnosy při poskytování dlouhodobého podpořeného financování sníženými o úrokové výnosy podle odstavce 2, úrokovými výnosy při dočasném využití finančních zdrojů pro podpořené financování a zúčtoványmi úrokovými náklady na získání finančních zdrojů, úplatami sjednanými mezi věřitelem a exportní bankou, spojenými se získáváním těchto finančních zdrojů, zaúčtoványmi úplatami a provizemi přijatými exportní bankou z vydaných záruk a náklady na záruky, náklady na tvorbu rezerv a opravných položek, výnosy z jejich použití nebo rozpuštění, náklady na odpisy pohledávek, výnosy z přijatého pojistného plnění a ostatního zabezpečení, zisky a ztrátami z modifikací finančních aktiv vztahujících se k podpořenému financování, rozdíly měnových kurzů a ostatními náklady, které byly exportní bankou prokazatelně vynaloženy při získávání finančních zdrojů pro podpořené financování.“.

37. V § 6 odst. 5 se věta poslední nahrazuje větou „Při předkládání požadavku na dotaci ze státního rozpočtu při sestavování návrhu státního rozpočtu, při předkládání žádosti o poskytnutí dotace na úhradu ztráty a při úhradě poskytnuté dotace se postupuje podle zákona o rozpočtových pravidlech⁵⁾ přiměřeně s přihlédnutím k charakteru a činnosti exportní banky. Lhůty pro uplatnění požadavku na dotaci, způsob stanovení její výše na základě výsledků hospodaření, postup při kontrole správnosti požadované výše dotace podle odstavce 6, způsob poskytnutí přiznané dotace a doklady prokazující důvodnost požadavku na dotaci a její výši stanoví prováděcí právní předpis.“.

38. V § 6 odst. 6 se věta poslední zrušuje.

39. V § 6 odstavce 7 a 8 znějí:

„(7) Transakce týkající se obchodních případů podpořeného financování přesahující částku, kterou stanoví prováděcí právní předpis, (dále jen „obchodní případ exportní banky“) může exportní banka uskutečnit pouze se souhlasem vlády. Za účelem předložení obchodního případu exportní banky ke schválení vládou poskytne exportní banka ministroví financí a ministroví průmyslu a obchodu informace týkající se obchodního případu exportní banky, zejména pak předmětu financování, smluvních stran, nástroje financování, pojištění a zajištění obchodního případu a hodnocení rizik. Podrobné náležitosti informací týkajících se obchodního případu exportní banky stanoví prováděcí právní předpis. Exportní banka při postupu podle věty druhé dbá na ochranu bankovního, obchodního a jiného obdobného zákonem chráněného tajemství a informací v obchodním styku. Vláda při schvalování obchodního případu exportní banky zohlední zahraničně politické, obchodně politické, bezpečnostní a národohospodářské aspekty podpořeného financování. Souhlasem vlády s podpořeným financováním není dotčena odpovědnost exportní banky za předmětnou transakci.

(8) Exportní banka předkládá Ministerstvu financí žádost o předchozí souhlas s novým nástrojem podpořeného financování, ve které uvede zejména popis nástroje a jeho účel, jeho základní ekonomické parametry, předmět financování, cílovou skupinu úvěrovaných osob a dopady na státní rozpočet. Exportní banka k této žádosti přiloží vyhodnocení nutnosti zavedení nového nástroje podpořeného financování a jeho vztahu k nástrojům exportní politiky státu. Ministerstvo financí si před vydáním rozhodnutí vyžádá stanovisko Ministerstva průmyslu a obchodu.“.

40. V § 6 odst. 9 písm. a) se slova „změnách ve složení ministerstev, která vykonávají akcionářská práva státu,“ zrušují.

41. V § 6 se odstavec 10 zrušuje.

42. V § 7 odstavce 1 a 2 znějí:

„(1) Žádost o podpořené financování exportní bance předkládá banka vývozce, banka dodavatele pro vývoz, banka investora, banka dovozce, zahraniční osoba, vývozce, investor nebo dodavatel pro vývoz.

(2) V žádosti o podpořené financování je osoba uvedená v odstavci 1 povinna uvést

alespoň

- a) své identifikační údaje a identifikační údaje subjektů, které se na transakci podílejí,
- b) výši svého základního kapitálu a svou vlastnickou strukturu, je-li právnickou osobou,
- c) údaje vztahující se k transakci, která je předmětem žádosti o podpořené financování, zejména účel a formu podpořeného financování, předpokládaný rozsah transakce a údaje vztahující se k časovému rozložení čerpání a splácení podpořeného financování, charakteristiku a objem vývozu nebo investice, předpokládaný podíl hodnoty vývozu, která bude vytvořena v České republice, předpokládaný rozsah vývozního úvěru, platební podmínky, rozsah bankovní záruky nebo jiných bankovních služeb poskytovaných v souvislosti s vývozem,
- d) údaje o zahraniční osobě, která je dovozcem a případně budoucím dlužníkem z vývozního úvěru, zejména její identifikační údaje a údaje o její ekonomické situaci a platební schopnosti včetně dostupných údajů pro posouzení její bonity,
- e) další údaje, pokud tak stanoví zvláštní právní předpis.“.

43. V § 7 se odstavce 3 a 4 zrušují.

Dosavadní odstavec 5 se označuje jako odstavec 3.

44. Nadpis nad označením § 7a se zrušuje.

45. V nadpisu § 7a se doplňují slova „**dorovnávání úrokových rozdílů**“.

46. V § 7a odst. 1 úvodní části ustanovení se slova „je banka vývozce povinna uvést“ nahrazují slovy „spojených s tímto vývozním úvěrem musí být uvedeny“.

47. V § 7a odst. 1 písmeno a) zní:

„a) identifikační údaje banky vývozce, vývozce, dovozce a banky dovozce, je-li příjemcem úvěru banka dovozce,“.

48. V § 7a odst. 1 písm. b) se slovo „hodnotu“ nahrazuje slovem „hodnota“.

49. V § 7a odst. 1 písm. c) se slovo „výši“ nahrazuje slovem „výše“.
50. V § 7a odst. 1 písm. d) se slova „úrokovou přírážku“ nahrazují slovy „úroková přírážka“.
51. V § 7a odst. 2 písm. e), v § 7a odst. 3 větě druhé a v § 7a odst. 5 větě poslední se slova „podle odstavce 1 písm. a)“ zrušují.
52. V § 7a odst. 4 větě poslední se slova „, s výjimkou prohlášení podle odstavce 2 písm. a) až d) a dokladů prokazujících identifikační údaje osob se sídlem v zahraničí podle odstavce 1 písm. a)“ zrušují.
53. V § 7a odst. 7 se věta poslední nahrazuje větou „Je-li smlouva o vývozním úvěru sjednána v jiném jazyce, banka vývozce předloží úředně ověřený překlad smlouvy o vývozním úvěru do českého jazyka.“.
54. V nadpisu § 7b se doplňují slova „**úrokových rozdílů**“.
55. V § 7b odst. 1 písm. c) se za slovo „pojišťovnou“ vkládají slova „nebo stanovisko exportní pojišťovny, že vývozní úvěrová rizika jsou dostatečně zajištěna bez pojištění exportní pojišťovnou,“.
56. V § 7b odstavec 2 zní:

„(2) Funkci platebního a zúčtovacího agenta systému dorovnávání úrokových rozdílů zajišťuje exportní banka. Ministerstvo financí poskytuje exportní bance na úhradu dorovnávání úrokových rozdílů peněžní prostředky ze státního rozpočtu v četnosti maximálně dvakrát za rok ve formě záloh na základě žádosti exportní banky o zálohu na dorovnání úrokových rozdílů. Pro sestavení žádosti o zálohu na dorovnání úrokových rozdílů poskytne exportní pojišťovna exportní bance potřebné údaje. Exportní banka je povinna vyúčtovat obdržené zálohy vždy k poslednímu dni kalendářního roku, ve kterém zálohy obdržela, a provedené vyúčtování zaslat Ministerstvu financí do 30. ledna následujícího kalendářního roku. Ministerstvo financí oznámí exportní bance do 30 dnů od obdržení tohoto vyúčtování výši peněžních prostředků, které je exportní banka povinna převést do 5 pracovních dnů na účet Ministerstva financí. Tato částka je příjmem státního rozpočtu.“.

57. V § 7b odstavec 7 zní:

„(7) Způsob výpočtu dorovnávání úrokových rozdílů a výši systémové marže banky vývozce stanoví prováděcí právní předpis v souladu s politikami České republiky podle § 1 odst. 1 a účelem tohoto zákona.“.

58. V § 7b se doplňují odstavce 8 a 9, které znějí:

„(8) V žádosti o zálohu na dorovnání úrokových rozdílů je exportní banka povinna uvést

- a) odhadovanou výši zálohy na dorovnání úrokových rozdílů,
- b) období, na které je záloha požadována,
- c) odhad výše dorovnávaných úrokových rozdílů v příslušném období ve strukturované podobě podle jednotlivých vývozních úvěrů včetně uvedení odhadované výše jednotlivých parametrů vstupujících do výpočtu dorovnávání úrokových rozdílů.

(9) Ve vyúčtování záloh na dorovnávání úrokových rozdílů je exportní banka povinna uvést

- a) výši obdržených záloh na příslušný rok,
- b) skutečnou výši dorovnávaných úrokových rozdílů v příslušném roce ve strukturované podobě podle jednotlivých vývozních úvěrů včetně uvedení skutečné výše jednotlivých parametrů vstupujících do výpočtu dorovnávání úrokových rozdílů,
- c) vyúčtování obdržené zálohy formou vyčíslení částky konečného salda vyplývajícího z ročního vyúčtování záloh,
- d) odhad požadavku záloh na dorovnávání úrokových rozdílů ze státního rozpočtu v daném roce odsouhlasený exportní pojišťovnou.“.

59. V nadpisu § 7c se doplňují slova „**dorovnávání úrokových rozdílů**“.

60. V § 7c odstavec 6 zní:

„(6) V oznámení o změnách ve skutečnostech uvedených v žádosti o zařazení vývozního úvěru do systému dorovnávání úrokových rozdílů nebo v oznámení o změnách

v podmínkách čerpání nebo splácení vývozního úvěru zařazeného do systému dorovnávání úrokových rozdílů podle odstavce 1 je povinna banka vývozce

- a) uvést identifikaci úvěrového případu, kterého se změna týká,
- b) popsat změny s uvedením rozdílu oproti původním podmínkám týkající se výše vývozního úvěru a časového rozložení jeho čerpání a splácení,
- c) doložit dodatek ke smlouvě o vývozním úvěru, zohledňující uskutečněnou změnu,
- d) doložit dodatek ke smlouvě o pojištění vývozního úvěru, zohledňující uskutečněnou změnu,
- e) uvést výši úrokové přírážky, o kterou úroková sazba sjednaná ve smlouvě o vývozním úvěru přesáhne pevnou referenční úrokovou sazbu vyhlášenou měsíčně Organizací pro ekonomickou spolupráci a rozvoj platnou pro den stanovení úrokové sazby bankou vývozce a příjemcem úvěru v období do 120 dní před podpisem smlouvy o vývozním úvěru a navýšenou o 0,20 % ročně.“.

61. V § 7c se doplňuje odstavec 7, který zní:

„(7) Ve stanovisku ke změně ve skutečnostech uvedených v žádosti, v podmínkách čerpání nebo splácení vývozního úvěru zařazeného do systému dorovnávání úrokových rozdílů podle odstavce 2 je povinna exportní pojišťovna uvést

- a) identifikaci úvěrového případu, kterého se změna týká,
- b) popis změny s uvedením rozdílu oproti původním podmínkám týkající se výše vývozního úvěru a časového rozložení jeho čerpání a splácení,
- c) výsledek kontroly uskutečněné změny provedené exportní pojišťovnou,
- d) stanovisko exportní pojišťovny k uskutečněné změně.“.

62. V nadpisu § 7d se doplňují slova „**dorovnávání úrokových rozdílů**“.

63. V § 7d odst. 12 větě druhé se za slovo „pravidla“ vkládají slova „upravující státem podporované vývozní úvěry²⁾“.

64. V § 8 odst. 1 písm. a) se část věty za středníkem včetně středníku zrušuje.

65. V § 8 odst. 2 se slova „ustanoveními zvláštního zákona.^{12a)}“ nahrazují slovy „zákonem o mezinárodním právu soukromém.“.

Poznámka pod čarou č. 12a se zrušuje.

66. V § 8 odst. 3 se věta první nahrazuje větou „Stát ručí podle odstavce 1 bezpodmínečně a neodvolatelně.“.

67. V § 8 odst. 4 se slova „zvláštní zákon¹³⁾“ nahrazují slovy „občanský zákoník“.

Poznámka pod čarou č. 13 se zrušuje.

68. V § 8 se za odstavec 6 vkládá nový odstavec 7, který zní:

„(7) V případě poklesu hodnoty primárního kapitálu exportní pojišťovny pod výši podle § 4a odst. 3 nebo pod výši minimálního kapitálového požadavku doplní Ministerstvo financí do 6 měsíců ode dne, kdy obdrželo písemnou žádost exportní pojišťovny o doplnění kapitálu podle odstavce 8, aktiva exportní pojišťovny v takové výši, aby po uplynutí této lhůty bylo zajištěno krytí solventnostního kapitálového požadavku podle § 4a odst. 3 nebo minimálního kapitálového požadavku.“.

Dosavadní odstavec 7 se označuje jako odstavec 8.

69. § 9 včetně poznámky pod čarou č. 14 zní:

„Poskytování státní podpory podle tohoto zákona musí být v souladu se zákonem upravujícím veřejnou podporu¹⁴⁾ a pravidly Evropské unie upravujícími státní podporu.“.

¹⁴⁾ Zákon č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje, ve znění pozdějších předpisů.“.

70. Za § 9 se vkládá nový § 9a, který zní:

„§ 9a

Ministerstvo financí společně s Ministerstvem průmyslu a obchodu vydá vyhlášku

k provedení § 1 odst. 2 a 3, § 4 odst. 6 až 8, § 4 odst. 10, § 6 odst. 5 a 7 a § 7b odst. 7.“.

Čl. II

Přechodná ustanovení

1. Pro řízení, která byla zahájena podle zákona č. 58/1995 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, a která nebyla do tohoto dne pravomocně skončena, se použije zákon č. 58/1995 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.
2. Exportní garanční a pojišťovací společnost, a.s., (dále jen „exportní pojišťovna“) a Česká exportní banka, a.s., (dále jen „exportní banka“) nejpozději do 6 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona převedou na účty zřízené u České národní banky peněžní prostředky z dosavadních účtů u bank nebo ostatních poskytovatelů platebních služeb a tyto účty zruší.
3. Postup podle bodu 2 se nepoužije pro peněžní prostředky poskytnuté na základní kapitál exportní banky přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona podle zákona č. 58/1995 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, a pro peněžní prostředky podle § 1 odst. 8 zákona č. 58/1995 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.
4. Peněžní prostředky na dosavadních účtech, které jsou účty vkladovými nebo které nebylo možné zrušit a nebylo možné peněžní prostředky převést do České národní banky ve lhůtě podle bodu 2, převede exportní pojišťovna a exportní banka na účty zřízené u České národní banky neprodleně po uplynutí doby, na kterou byly tyto účty zřízeny, popřípadě neprodleně po odpadnutí důvodu, pro který nebylo možné peněžní prostředky převést dříve.
5. Pokud mají být peněžní prostředky podle bodu 4 vedeny na účtu mimo účet zřízený u České národní banky déle než 6 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, je třeba k vedení takového účtu souhlasu Ministerstva financí.
6. Nabytím účinnosti tohoto zákona nejsou dotčeny transakce exportní pojišťovny a exportní banky týkající se investičních nástrojů do data jejich splatnosti.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o rozpočtových pravidlech

Čl. III

Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění zákona č. 493/2000 Sb., zákona č. 141/2001 Sb., zákona č. 187/2001 Sb., zákona č. 320/2001 Sb., zákona č. 450/2001 Sb., zákona č. 202/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 479/2003 Sb., zákona č. 186/2004 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 482/2004 Sb., zákona č. 1/2005 Sb., zákona č. 127/2005 Sb., zákona č. 361/2005 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 546/2005 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 130/2006 Sb., zákona č. 138/2006 Sb., zákona č. 140/2006 Sb., zákona č. 230/2006 Sb., zákona č. 267/2006 Sb., zákona č. 174/2007 Sb., zákona č. 270/2007 Sb., zákona č. 26/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 109/2009 Sb., zákona č. 154/2009 Sb., zákona č. 214/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 417/2009 Sb., zákona č. 421/2009 Sb., zákona č. 139/2010 Sb., zákona č. 199/2010 Sb., zákona č. 427/2010 Sb., zákona č. 30/2011 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 366/2011 Sb., zákona č. 370/2011 Sb., zákona č. 428/2011 Sb., zákona č. 456/2011 Sb., zákona č. 457/2011 Sb., zákona č. 465/2011 Sb., zákona č. 171/2012 Sb., zákona č. 407/2012 Sb., zákona č. 501/2012 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., zákona č. 250/2014 Sb., zákona č. 25/2015 Sb., zákona č. 320/2015 Sb., zákona č. 357/2015 Sb., zákona č. 128/2016 Sb., zákona č. 135/2016 Sb., zákona č. 264/2016 Sb., zákona č. 24/2017 Sb., zákona č. 59/2017 Sb., zákona č. 203/2017 Sb., zákona č. 367/2017 Sb., zákona č. 92/2018 Sb., zákona č. 367/2019 Sb. a zákona č. .../2020 Sb., se mění takto:

1. V § 3 se na konci písmene h) doplňují body 17 a 18, které znějí:

„17. účtech Exportní garanční a pojišťovací společnosti, a.s., nebo účtech jiných právnických osob založených podle zákona upravujícího pojišťování a financování vývozu se státní podporou, které nemají bankovní licenci,

18. účtech České exportní banky, a.s., určených k příjmu prostředků poskytovaných ze státního rozpočtu nebo od Exportní garanční a pojišťovací společnosti, a.s., a dalších prostředků, které si na ně Česká exportní banka, a.s., převede nebo je na ně přijme,“.

2. V § 33 odst. 7 se slova „a 15“ nahrazují slovy „, 15, 17 a 18“.
3. V § 33 odst. 8 se věta druhá nahrazuje větami „Peněžní prostředky státní pokladny vedené na účtech podle § 3 písm. h) bodů 1 až 10, 15, 17 a 18 nesmějí být vedeny mimo účty podřízené státní pokladně. Peněžní prostředky státní pokladny vedené na účtech podle § 3 písm. h) bodů 17 a 18 mohou být vedeny mimo účty podřízené státní pokladně, pokud tak stanoví zákon upravující pojišťování a financování vývozu se státní podporou.“.
4. V § 33 odst. 11 větě první se za slova „a 16“ vkládají slova „až 18“.
5. V § 33 se na konci odstavce 11 doplňuje věta „Obdobné plnění nahrazující úrok může ministerstvo sjednat s majiteli účtů podle § 3 písm. h) bodů 17 a 18.“.

ČÁST TŘETÍ

ÚČINNOST

Čl. IV

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. června 2020.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

I. OBECNÁ ČÁST

1. Zhodnocení platného právního stavu, včetně zhodnocení současného stavu ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Zákon č. 58/1995 Sb., o pojišťování a financování vývozu se státní podporou a o doplnění zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon č. 58/1995 Sb.“) existuje od roku 1995 a i po řadě novelizací zůstává jeho účelem vytvořit legislativní předpoklady pro státní podporu exportu ve finanční oblasti a stanovit základní oblasti, formy, subjekty a podmínky takové podpory.

Cílem státní podpory exportu ve finanční oblasti je podpořit proexportní orientaci domácí ekonomiky tím, že českým exportérům vytvoří v této oblasti podmínky, které má k dispozici konkurence v ostatních zemích Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (dále jen „OECD“).

Základními formami státní podpory exportu jsou v obecné rovině pojištění vývozních úvěrů proti teritoriálním a dlouhodobým komerčním rizikům spočívajícím v nezaplacení ze strany zahraničního kupujícího, financování vývozních úvěrů za zvýhodněných podmínek ve srovnání s tržními podmínkami, zejména z hlediska délky splatnosti úvěru a úrovně úrokových sazeb, a dorovnávání úrokových rozdílů. Tato trojice nástrojů je obvyklá v různé kombinaci v zemích OECD a srovnatelné nástroje používají stále intenzivněji i ostatní exportně orientované země.

Úvěrová rizika, tj. rizika možného nezaplacení vývozního úvěru ze strany zahraničního kupujícího, jsou nejvýznamnějšími riziky, jimž jsou vývozci vystaveni. Přitom nejzávažnější jsou rizika nezaplacení v důsledku politické a makroekonomické situace země, z níž má být úhrada provedena. Projevují se zpravidla zastavením transferu plateb v důsledku politických událostí, jako jsou války, občanské nepokoje, všeobecné stávky, devizová omezení, odebrání dovozních nebo výrobních licencí, přírodní katastrofy, a ve svém důsledku znamenají pro vývozce dočasnou nebo trvalou nedostupnost inkasa za kontrakty z celé země - teritoria, v němž k takovým událostem dojde; souhrnně je pro tato rizika používán pojem „teritoriální rizika“. Teritoriální rizika mohou nastat jak u krátkodobých vývozních úvěrů (s dobou splatnosti do 24 měsíců), tak především u dlouhodobých vývozních úvěrů (tj. se splatností delší než 24 měsíců). Jak u krátkodobých, tak především u dlouhodobých vývozních úvěrů jsou teritoriální rizika zpravidla kombinována s riziky vyplývajících z ekonomické situace zahraničního kupujícího, především z jeho možné platební neschopnosti v důsledku bankrotu či vyrovnání anebo z platební nevůle; pro tato rizika je souhrnně používán pojem „dlouhodobá komerční rizika“.

Možnosti získání pojištění nebo zajištění teritoriálních i dlouhodobých komerčních rizik komerčním způsobem, resp. na komerčním zajišťovacím trhu, jsou omezené. Proto ve všech zemích s významnějším podílem vývozu na ekonomice fungují státem podporované úvěrové pojišťovny, jejichž činnost v oblasti pojištění teritoriálních a dlouhodobých komerčních rizik je zajišťována státem, zpravidla formou přebírání státních záruk za činnost takových pojišťoven.

Provozováním pojišťování vývozních úvěrových rizik se zabývá Exportní a garanční pojišťovací společnost, a.s., (dále „EGAP“ nebo „exportní pojišťovna“) vlastněná státem jako jediným akcionářem.

V současnosti je EGAP pojišťovnou „sui generis“. Tento stav byl zajištěn novelou zákona č. 58/1995 Sb. provedenou zákonem č. 220/2015 Sb. Jedná se tedy o regulovaný subjekt, který musí na základě aktuální národní legislativy částečně plnit požadavky evropské regulatoriky Solventnost II, hlavně pokud jde o kapitálové a obezřetnostní požadavky.

Při vývozu zejména do rizikovějších teritorií, kam komerční banky nabízí jen omezené možnosti financování, se jeví jako nezbytné, aby vývozci měli k dispozici financování svých dodávek za podmínek obvyklých v zemích OECD, a to především z hlediska délky úvěru a úrovně úrokových sazeb. Domácí peněžní a kapitálový trh takové úvěry nabízí v omezené míře, neboť pro získání takových finančních zdrojů je nezbytné obracet se na mezinárodní kapitálové trhy. Za tímto účelem existuje specializovaná bankovní instituce - exportní banka, která využívá státní záruku za jejich splacení.

Provozováním financování vývozních úvěrových rizik se zabývá Česká exportní banka, a.s., (dále „ČEB“ nebo „exportní banka“), jejímiž akcionáři jsou stát (84%) a exportní pojišťovna (16%).

Posláním exportní banky je poskytovat finanční služby související s vývozem, podporovat český export bez ohledu na velikost kontraktu, budovat povědomí o České republice (dále jen „ČR“) ve světě a tím posilovat konkurenceschopnost českých podnikatelských subjektů a ČR. Exportní banka umožňuje financování exportu všech typů výrobků a služeb, ale na rozdíl od komerčních bank jsou pro ni atraktivní také ta odvětví českého exportu, která vyžadují velké objemy externích finančních zdrojů a delší dobu splatnosti (např. letectví a energetika).

Vedle odběratelských a dodavatelských úvěrů, záruk a odkupu pohledávek nabízí exportní banka českým investorům také výhodné financování jejich záměrů vybudovat nové výrobní kapacity v zahraničí nebo kapitálově vstoupit do zahraničních firem. V posledních letech se exportní banka stále více zaměřuje na podporu malých a středních podniků, které projevují čím dál větší zájem o exportní financování. Oblast působení exportní banky je oproti standardním komerčním bankám úžeji vymezena zákonem č. 58/1995 Sb., a to jak z pohledu poskytovaných nástrojů a jejich specifik, tak z pohledu svých klientů.

Usnesením vlády ČR ze dne 14. března 2018 č. 171 o změně příslušnosti hospodařit s majetkovými účastmi státu v ČEB a EGAP schválila vláda převod příslušnosti hospodařit z Ministerstva průmyslu a obchodu (dále jen „MPO“), Ministerstva zahraničních věcí (dále jen „MZV“) a Ministerstva zemědělství (dále jen „MZe“) na Ministerstvo financí (dále jen „MF“). Z uvedeného důvodu ČR vykonává svá akcionářská práva v exportní bance a exportní pojišťovně výhradně prostřednictvím MF.

V souvislosti se zvažováním novým institucionálním uspořádáním státní podpory exportu se jeví jako neaktuální podmínka vlastnictví nejméně dvou třetin akcií exportní banky státem. Návrh předpokládá větší variabilitu držení podílu exportní banky státem a exportní pojišťovnou než dosud, a to zejména v návaznosti na usnesení vlády ČR ze dne 25. 11. 2019 č. 839, ze kterého vyplývá záměr změnit institucionální uspořádání státní podpory exportu formou majetkové konsolidace akcií exportní banky exportní pojišťovnou.

Z hlediska závažnosti změn existujícího právního rámce pro pojišťování a financování vývozu se státní podporou byly nejvýznamnější dvě novelizace zákona č. 58/1995 Sb., a to z roku 2009 provedená zákonem č. 293/2009 Sb. a z roku 2013 provedená zákonem č. 230/2013 Sb. Novelizace z roku 2009 zahrnula do státní podpory úvěry na investice, místo pojmu „národní obsah exportu“ zavedla pojem „národní zájem na exportu“, čímž umožnila zahrnutí do systému pojištění a financování zahraničních společností ovládaných českými subjekty, a upravila mechanismus dorovnávání úrokových sazeb při poskytování podpořeného financování ze strany komerčních bank. Základním charakteristickým rysem novelizace z roku 2013 bylo zprůchodnění systému dorovnávání úrokových sazeb při poskytování podpořeného financování, protože tento systém se po svém zavedení novelizací z roku 2009 ukázal jako nedostatečně funkční.

Obdobně byl během své účinnosti opakovaně v návaznosti na změny zákona č. 58/1995 Sb. měněn prováděcí předpis, tj. vyhláška Ministerstva financí č. 278/1998 Sb. k provedení zákona č. 58/1995 Sb., o pojišťování a financování vývozu se státní podporou a o doplnění zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů, ve znění zákona č. 60/1998 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 278/1998 Sb.“). Tato vyhláška upravuje zejména způsoby výpočtu pojistné kapacity, způsob tvorby fondů pro pojišťování vývozních úvěrových rizik, požadavky na jejich objem, stanoví objem rezerv a pojistnou angažovanost, způsob předkládání žádostí o dotace a způsob a výpočet dorovnávání úrokových sazeb při poskytování podpořeného financování ze strany komerčních bank.

Platná právní úprava oblasti pojišťování a financování vývozu se státní podporou neupravuje vztahy, které by se dotýkaly zákazu diskriminace ve smyslu antidiskriminačního zákona (tj. nerovného zacházení či znevýhodnění některé osoby z důvodu rasy, etnického původu, národnosti, pohlaví, sexuální orientace, věku, zdravotního postižení, náboženského vyznání, víry či světového názoru). Lze proto konstatovat, že stávající právní úprava, jež je obsažena v zákoně č. 58/1995 Sb., nemá žádné dopady ve vztahu k zákazu diskriminace. Z hlediska rovnosti mužů a žen je platná právní úprava neutrální, neboť je pro obě pohlaví stejná.

2. Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy včetně dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti žen a mužů

Dosavadní text zákona č. 58/1995 Sb. vychází z důsledně taxativního výčtu nástrojů pojištění vývozních úvěrových rizik a podpořeného financování (§ 1 odst. 2, resp. odst. 3). Praxe exportní pojišťovny a exportní banky však vyžaduje změnu přístupu, aby realizované nástroje flexibilně reagovaly na změny na globálním trhu a v obchodní praxi a aby byly jednotlivé nástroje konkurenceschopné nástrojům zahraničních agentur pro státní podporu vývozních úvěrů (Export Credit Agencies - ECAs). Navržen je proto přesun výčtu nástrojů exportní pojišťovny a exportní banky do prováděcího právního předpisu. Současně budou nově zaváděné nástroje pojištění vývozních úvěrových rizik a podpořeného financování před jejich zavedením do praxe schvalovány MF po vyjádření MPO, a to i s ohledem na případné dopady na státní rozpočet ČR.

Platné znění zákona č. 58/1995 Sb. důsledně neupravuje, jakým způsobem exportní pojišťovna a exportní banka naloží s peněžními prostředky, které jsou exportní pojišťovně nebo exportní

bance poskytovány například prostřednictvím státního rozpočtu. Zejména se jedná o dotace na úhradu ztrát, dotace na posílení fondů, peněžní prostředky na navýšení primárního kapitálu, peněžní prostředky na navýšení základního kapitálu nebo peněžní prostředky na refinancování úvěrů a emitovaných dluhových cenných papírů. Jeví se jako účelné, aby exportní pojišťovna a exportní banka byly povinny vést veškeré peněžní prostředky (s výjimkami stanovenými v zákoně) na svých bankovních účtech podřízených státní pokladně vedených u České národní banky s tím, že tyto peněžní prostředky nebude moci ČEB a EGAP investovat do investičních nástrojů (tj. např. do investičních cenných papírů, cenných papírů kolektivního investování, nástrojů peněžního trhu nebo povolenek na emise skleníkových plynů) na finančním trhu; v této souvislosti se navrhuje změna zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů (dále i „zákon o rozpočtových pravidlech“ nebo „zákon č. 218/2000 Sb.“). Vzhledem k začlenění části prostředků exportní banky do systému státní pokladny by mohl stát prostřednictvím MF ve větší míře zajišťovat financování exportní banky, ta by pak nemusela být nucena získávat zdroje především na finančních trzích. Zároveň se umožňuje, aby ČEB a EGAP sjednala s MF k peněžním prostředkům, které ponechají uloženy na účtu podřízeném státní pokladně v dohodnuté výši a na předem stanovenou dobu, obdobné plnění nahrazující úrok.

V průběhu jednotlivých novelizací vznikl v zákoně č. 58/1995 Sb. již nepřehledný seznam pojmů uvedených v § 2. Některá vymezení pojmů v zákoně č. 58/1995 Sb. nepřispívají k lepšímu porozumění textu, některé pojmy se staly obecně známými a některé jsou zavádějící. Proto se navrhuje uvedené pojmy nově definovat a některé přesunout do prováděcího právního předpisu.

Dosavadní rozsah možností exportní pojišťovny nebo exportní banky zakládat právnické osoby a nabývat podíly v nich se ukázal jako nedostatečně flexibilní, proto dochází k rozšíření těchto možností v souladu s praxí vymáhání pohledávek nebo předcházení škod. Činnost vedoucí k předcházení vzniku škod a zmírňování jejich následků není blíže specifikována, neboť poznatky z praxe ukazují, že se jedná o velmi rozsáhlou skupinu právních, ekonomických a technických činností a bližší definice by mohla být omezující. Zároveň však je založení právnické osoby nebo nabytí podílu v ní ze strany exportní pojišťovny nebo exportní banky podmíněno účelností takového konání a souhlasem MF.

Praxe ukázala, že je třeba zastropovat výši objemu pojištění vývozních úvěrových rizik i podpořeného financování v jednotlivých obchodních případech, pro který není potřebný souhlas vlády. Dosavadní limity vázané na procenta pojistné kapacity exportní pojišťovny, jejichž výše je v jednotlivých letech různá, se ukázaly nedostačující a neúčinné a v případě exportní banky chyběly zcela. V minulosti docházelo k pojišťování i velkých expozic, aniž by o tom vláda byla informována a měla dostatečnou kontrolu.

Oproti stávajícímu stavu, kdy MF provádí v exportní pojišťovně kontrolu přijaté dotace na základě zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o finanční kontrole“), bude kontrolní pravomoc MF ve vazbě na žádost exportní pojišťovny o dotaci explicitně vymezena též v zákoně č. 58/1995 Sb. Jedná se o analogii stávající právní úpravy kontrolní pravomoci MF ve vztahu k exportní bance.

Exportní bance jsou podle zákona č. 58/1995 Sb. poskytovány dotace ze státního rozpočtu na úhradu ztrát z provozování podpořeného financování. Navrhuje se úprava příslušného ustanovení s cílem zpřesnit výčet položek a činností, jež vstupují nebo by mohly vstoupit formou nákladu, výnosu, zisku či ztráty do vyčíslení nároku na dotaci, který vznáší exportní banka vůči státnímu rozpočtu tak, aby byly přesně vymezeny státní dotace na úhradu ztrát a aby byly eliminovány interpretační nejistoty.

Navrhuje se odstranění fixního závazku státu alokovat každoročně ve státním rozpočtu účelově vázanou částku ve výši 250 mil. Kč na dorovnávání úrokových rozdílů, a to i z důvodu, že tento nástroj státní podpory exportu nebyl a není dosud reálně využíván. Uvedený závazek je nahrazen obecnějším mechanismem poskytování záloh ze strany MF a zjednodušením procesu vyúčtování záloh, které by MF exportní bance poskytlo v případě aktivování nástroje dorovnávání úrokových rozdílů.

Navrhovaná právní úprava systému pojišťování a financování vývozu se státní podporou neupravuje vztahy, které by se týkaly zákazu diskriminace - ve smyslu zákona č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon), ve znění pozdějších předpisů, jde o nerovné zacházení či znevýhodnění některé osoby z důvodu rasy, etnického původu, národnosti, pohlaví, sexuální orientace, věku, zdravotního postižení, náboženského vyznání, víry či světového názoru. Lze proto konstatovat, že navrhované řešení nemá žádné dopady ve vztahu k zákazu diskriminace. Z hlediska rovnosti žen a mužů je návrh neutrální, neboť navrhovaná právní úprava je pro obě pohlaví stejná.

Tabulka hodnocení dopadů na rovnost žen a mužů

Název a jednací číslo materiálu	
Zákon, kterým se mění zákon č. 58/1995 Sb., o pojišťování a financování vývozu se státní podporou a o doplnění zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů Čj. MPO 43713/19/51400/01000	
Stručný popis materiálu	
Mezi hlavní cíle novely zákona č. 58/1995 Sb. patří flexibilnější nabídka exportní pojišťovny a exportní banky, změna podmínek vlastnictví akcií exportní banky, možnost zakládat právnické osoby nebo nabývat podíly v právnických osobách exportní pojišťovnou a exportní bankou, explicitní vymezení kontrolní pravomoci MF vůči exportní pojišťovně, povinnost exportní banky a exportní pojišťovny vést peněžní prostředky na účtech podřízených státní pokladně a zpřesnit exportní bance vyčíslení nároku na dotaci.	
1. Týká se materiál postavení fyzických osob?	
<input type="checkbox"/> ANO	x NE
	Hodnocení

			Materiál se netýká postavení fyzických osob a nemá dopad na rovnost žen a mužů.		
Analýza a popis stávajícího stavu - odůvodnění dopadů na fyzické osoby					
Stávající právní úprava systému pojišťování a financování vývozu se státní podporou má dopad pouze na podnikající fyzické a právnické osoby. Navrhovaná úprava neupravuje vztahy, které by se dotýkaly zákazu diskriminace. Z hlediska rovnosti žen a mužů je návrh neutrální, neboť navrhovaná právní úprava je pro obě pohlaví stejná.					
2. Je postavení žen a mužů v oblasti, které se materiál dotýká, rovné?					
<input checked="" type="checkbox"/> ANO → 3a			<input type="checkbox"/> NE → 3b		
Analýza a popis výchozího stavu					
Postavení žen a mužů je v dané oblasti rovné.					
3a. Je-li postavení žen a mužů v dané oblasti rovné, přináší materiál zhoršení výchozího stavu?			3b. Je-li postavení žen a mužů v dané oblasti nerovné, přináší materiál zlepšení výchozího stavu?		
<input type="checkbox"/> ANO Materiál přináší zhoršení.	<input type="checkbox"/> NE Materiál přináší zlepšení.	<input checked="" type="checkbox"/> NE Postavení žen a mužů se nemění.	<input type="checkbox"/> ANO Materiál přináší zlepšení.	<input type="checkbox"/> NE Postavení žen a mužů se nemění.	<input type="checkbox"/> NE Materiál přináší zhoršení.
Hodnocení					
		Materiál má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.			
Analýza a popis případných změn materiálu					
V rámci předkládané právní úpravy se navrhuje: <ul style="list-style-type: none"> - flexibilněji vymezit nabídku exportní pojišťovny a exportní banky, - rozšířit možnosti zakládání právnických osob a nabývání podílů v právnických osobách exportní pojišťovnou a exportní bankou, - explicitně vymezit kontrolní pravomoci MF vůči exportní pojišťovně, - nově definovat limity objemů obchodních případů pro jejich schvalování vládou, - zavést povinnost exportní banky a exportní pojišťovny vést peněžní prostředky na účtech podřízených státní pokladně. 					
Další poznámky a připomínky					
--					

Podrobné odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy je uvedeno v Závěrečné zprávě hodnocení dopadů regulace.

3. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy v jejím celku

S ohledem na aktuální ekonomickou situaci v ČR byly vedeny debaty o tom, jaká národohospodářská opatření by měl stát uplatnit, aby se podařilo posunout ČR dále na cestu rychlejšího přibližování k ekonomikám vyspělých států a udržitelnému ekonomickému růstu, čemuž by měl odpovídat i systém státní podpory exportu. Systém státem podpořeného exportního pojišťování a financování je do budoucna bez výraznějších úprav ekonomicky neudržitelný a vede k suboptimálnímu vynakládání prostředků státního rozpočtu bez odpovídajícího ekonomického přínosu. Předložená právní úprava by měla tuto situaci aspoň částečně vyřešit a zajistit udržení konkurenceschopnosti českých exportérů v soutěži na světovém trhu.

V této souvislosti je nutné, aby exportní pojišťovna i exportní banka dokázaly pružně reagovat na změny v přístupu zahraničních finančních institucí tzv. Export Credit Agencies (ECAs) ve vztahu ke svým exportérům. Proto je navržen přesun výčtu jejich nástrojů do prováděcího právního předpisu, aby mohlo být pružněji reagováno na změny na globálním trhu.

Po zkušenostech obou institucí při řešení problematických pohledávek v minulých letech vznikla potřeba upravit možnosti zakládat právnické osoby a nabývat podíly v právnických osobách exportní pojišťovnou a exportní bankou tak, aby bylo zajištěné efektivní vymáhání pohledávek a zmírňování negativních dopadů do státního rozpočtu.

V minulých letech došlo k nárůstu nesplacených úvěrů v portfoliu obou společností. Vznikla potřeba, aby vláda souhlasila s poskytnutím exportního pojištění obchodních případů od určité pevně stanovené výše a nikoliv v návaznosti na procento pojistné kapacity, která je v jednotlivých letech různá. Stejný proces schvalování obchodních případů pro exportní banku ve stávající právní úpravě chybí, proto je nově navržen v předkládaném návrhu.

Vzhledem k tomu, že MF poskytuje exportní pojišťovně dotaci ze státního rozpočtu, je vhodné v zákoně č. 58/1995 Sb. vymezit rozsah kontrolní pravomoci MF ve vztahu k těmto dotacím. Jedná se o analogii stávající právní úpravy kontrolní pravomoci MF ve vztahu k exportní bance.

Za účelem eliminace interpretačních nejistot v souvislosti s vyčíslením dotace exportní bankou se navrhuje úprava s cílem zpřesnit výčet položek a činností, jež vstupují nebo by mohly vstoupit formou nákladu, výnosu, zisku či ztráty do vyčíslení nároku na dotaci, který vznáší exportní banka vůči státnímu rozpočtu a dále limitovat převod výnosů z dosud aplikovaných 100 bazických bodů mezi účetními okruhy exportní banky maximálně do výše potřebné k pokrytí, resp. úhradě provozní ztráty.

Na základě návrhu MF se nově ukládá exportní pojišťovně a exportní bance vést peněžní prostředky (s výjimkami stanovenými v zákoně) na svých bankovních účtech podřízených státní pokladně vedených u České národní banky. Zapojení exportní pojišťovny a exportní banky do centrálního systému řízení likvidity souhrnných účtů státní pokladny představuje pro stát ekonomické výhody. V souvislosti s tímto návrhem je navržena i úprava zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o rozpočtových pravidlech“).

Vzhledem k tomu, že systém dorovnávání úrokových rozdílů nebyl nikdy zaveden do praxe, a přesto bylo MF povinné každoročně rozpočtovat částku 250 mil. Kč na úhradu dorovnávání úrokových rozdílů, je tento závazek nahrazen mechanismem doplňování peněžních prostředků formou záloh na financování systému, případně převodem peněžních prostředků zpět ve prospěch MF.

Navrhuje se změnit stávající působnost MF vydávat prováděcí právní předpis k zákonu o pojišťování a financování vývozu se státní podporou tak, že nově bude vydávání tohoto prováděcího právního předpisu spadat do společné působnosti MF a MPO.

Další návrhy na úpravu zákona č. 58/1995 Sb. mají zpřesňující a legislativně technický charakter.

Podrobné vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy je uvedeno v Závěrečné zprávě hodnocení dopadů regulace.

4. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem ČR

Navrhovaná právní úprava je v souladu s ústavním pořádkem ČR. Je v souladu s čl. 41 odst. 2 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava ČR, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „Ústava“), podle kterého má vláda právo zákonodárné iniciativy, a také v souladu s § 24 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČR, ve znění pozdějších předpisů, který mimo jiné uvádí, že ministerstva připravují návrhy zákonů a jiných právních předpisů týkajících se věcí, které patří do jejich působnosti, jakož i návrhy, jejichž přípravu jim uložila vláda.

Navrhovaná právní úprava je rovněž v souladu s Listinou základních práv a svobod, vyhlášenou usnesením předsednictva České národní rady pod č. 2/1993 Sb., ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb., jako součást ústavního pořádku České republiky (dále jen „Listina“), a to jmenovitě s následujícími ustanoveními:

- ustanovení čl. 2 odst. 2 Listiny, podle kterého lze státní moc uplatňovat jen v případech a mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví,
- ustanovení čl. 2 odst. 3 Listiny, podle kterého každý může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nemůže být nucen činit, co zákon neukládá,
- ustanovení čl. 4 odst. 1 Listiny, podle kterého mohou být ukládány povinnosti toliko na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod.

Navrhovaná právní úprava se dále dotýká ústavně zaručeného práva podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost zakotvenou v čl. 26 Listiny. Podle ustanovení čl. 26 odst. 1 Listiny má každý právo na svobodnou volbu povolání a přípravu k němu, jakož i právo podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost, přičemž zákon může stanovit podmínky a omezení pro výkon určitých povolání nebo činností.

Navrhovaným zákonem jsou upraveny podmínky pro uplatňování práv a plnění povinností subjektů státní moci a státem založené exportní pojišťovny a exportní banky a dále soukromých subjektů, které jsou uživateli systému pojišťování a financování vývozu se státní podporou tak, aby nedocházelo k neplnění nebo obcházení těchto povinností. Navrhovaná právní úprava

uvedených práv a povinností splňuje ústavní požadavek jejich úpravy na úrovni zákona a vyhovuje též zásadám pro stanovení mezí základních práv a svobod podle čl. 4 Listiny. Navrhovaná právní úprava nijak nesnižuje práva dotčených subjektů a nejsou jí diskriminovány žádné specifické skupiny adresátů právních norem. Navrhovaná právní úprava respektuje obecné zásady ústavního pořádku ČR a není v rozporu s nálezy Ústavního soudu ČR.

5. Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Návrh není v rozporu se závazky vyplývajících pro ČR z členství v Evropské unii, Smlouvou o přistoupení ČR k Evropské unii ani s judikaturou soudních orgánů Evropské unie a je v souladu s obecnými zásadami práva Evropské unie (např. zásadou právní jistoty, proporcionality a zákazem diskriminace).

Navrhovaná právní úprava implementuje následující předpisy Evropské unie:

- Směrnici Rady ze dne 1. února 1971 o harmonizaci základních ustanovení týkajících se záruk pro krátkodobé obchody (politická rizika) s veřejnoprávními odběrateli nebo se soukromými odběrateli (71/86/EHS) - dále jen „směrnice 71/86/EHS“;
- Směrnici Rady ze dne 27. listopadu 1984 o vzájemných povinnostech institucí členských států pro pojištění vývozních úvěrů, které jednají jménem státu nebo s jeho podporou, nebo veřejných orgánů, které jednají za takové instituce, v případě soupojištění u transakcí, které zahrnují jednu nebo více subdodávek v jednom nebo ve více členských státech Evropských společenství (84/568/EHS) - dále jen „směrnice 84/568/EHS“.
- Směrnici Rady 98/29/ES ze dne 7. května 1998 o harmonizaci hlavních ustanovení týkajících se pojištění vývozních úvěrů pro operace se střednědobým a dlouhodobým krytím - dále jen „směrnice 98/29/ES“.

Implementace výše uvedených základních norem a na ně navazujících předpisů dotýkajících se státní podpory vývozu do zákona č. 58/1995 Sb. byla provedena zákonem č. 282/2002 Sb. s podrobným uvedením, jaké zásady a jakým způsobem byly do tuzemských předpisů implementovány. Pravidla a zásady vyplývající z uvedených norem jsou upraveny v samotném zákoně. Vzhledem k tomu, že v některých oblastech návrhu bylo zasaženo do provedené implementace, byla znovu dříve provedená implementace ustanovení prováděná do rušených/přesouvaných ustanovení vykázána implementací provedenou jinde.

Navrhovaná právní úprava je v souladu s přímo použitelným předpisem Evropské unie:

- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1233/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o uplatňování některých pravidel v oblasti státem podporovaných vývozních úvěrů a o zrušení rozhodnutí Rady 2001/76/ES a 2001/77/ES, v platném znění - dále jen „nařízení č. 1233/2011“.

Uvedeným nařízením je do evropské právní základny implementován rámec pro státní podporu vývozních úvěrů delších než dva roky.

Pro úplnost lze dodat, že směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/138/ES ze dne 25. listopadu 2009 o přístupu k pojišťovací a zajišťovací činnosti a jejím výkonu (Solventnost II) - dále jen „směrnice Solventnost II“ - se na státní podporu vývozu nevztahuje. Zákon č. 58/1995 Sb. pouze stanovuje v § 4a odst. 2 výjimku z použití vybraných ustanovení zákona č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 277/2009 Sb.“), který je transpozičním předpisem ke směrnici Solventnost II, doplněné nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) 2015/35 ze dne 10. října 2014.

Navrhovaná právní úprava je v souladu s požadavky primárního práva EU v oblasti pravidel hospodářské soutěže a poskytování veřejných podpor, zejm. s čl. 107 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „SFEU“) prohlašujícím za neslučitelné s vnitřním trhem podpory, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy. Pokud jde o pojištění úvěrů kratších než 2 roky, jejich poskytování je na úrovni EU upraveno sdělením Komise členským státům o uplatňování článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na krátkodobé pojištění vývozních úvěrů (2012/C/392/01) z 19. prosince 2012 (dále jen „sdělení Komise“), které představuje „safe harbour“ vůči čl. 107 SFEU. Jakkoli toto sdělení není obecně právně závazné, je závazné pro orgán, který je vydal (tj. Komisi). A jelikož právě Komise posuzuje existenci veřejných podpor a jejich slučitelnost s čl. 107 SFEU, lze mít za to, že při splnění podmínek „safe harbour“ se o veřejnou podporu nejedná.

Konkrétně z bodu 13 sdělení Komise plyne, že pokud státní pojistitelé pojišťují neobchodovatelná rizika (tj. do 2 let ve vztahu k zemím uvedeným v příloze), nejde o veřejnou podporu, a to ani ve vztahu k činnosti podporovaného vývozce (bod 14 sdělení Komise). Také pojištění obchodovatelných rizik může být pokryto „safe harbour“, pokud jsou splněny podmínky stanovené v kapitole 4 sdělení Komise. V opačném případě by se jednalo o režim podpory obecně notifikovatelný Komisi dle čl. 108 SFEU. V souladu s čl. 108 odst. 3 SFEU stanovuje čl. 2 odst. 1 nařízení Rady (EU) 2015/1589 ze dne 13. července 2015, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 108 SFEU (dále jen „nařízení Rady č. 2015/1589“), že členský stát musí „...oznámit Komisi s dostatečným časovým předstihem všechny plány na poskytnutí nové podpory“. Dle čl. 1 písm. c) nařízení Rady č. 2015/1589 se pak „novou podporou“ rozumí „každá podpora, což znamená režimy podpory a jednotlivá podpora, která není existující podporou, včetně změn existující podpory“. Nicméně čl. 4 nařízení Komise (ES) č. 794/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se provádí nařízení Rady (ES) č. 659/1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES, stanovuje výjimku v tom, že „změnou stávající podpory“ se rozumí „jakákoli změna kromě úprav čistě formálního či administrativního charakteru, která nemůže ovlivnit hodnocení slučitelnosti opatření se společným trhem“.

Předložená novela v oblasti krátkodobých pojištění nezavádí nový režim podpory ani fakticky nemění existující režim. Změny, které přináší, jsou pouze technického charakteru a týkají se především fungování exportní pojišťovny a exportní banky. Nemění se tedy nic na pravidlech samotného poskytování krátkodobého pojištění ani na jejich souladu s pravidly pro veřejné podpory. Navržený přesun části právní úpravy ze zákona č. 58/1995 Sb. do prováděcího právního předpisu pak rovněž sám o sobě nepředstavuje faktickou změnu existujícího režimu, ale jde jen o změnu právní formy, v jaké jsou pravidla zakotvena. Z těchto důvodů není třeba

předloženou novelu ve vztahu ke krátkodobým pojištěním Komisi notifikovat.

V případě pojištění a financování delšího než 2 roky představuje zákon č. 58/1995 Sb. transpozici, resp. implementaci směrnice Rady 98/29/ES a nařízení č. 1233/2011. Tyto dva předpisy lze považovat za *leges speciales* ve vztahu k čl. 107 SFEU, které zavádějí zvláštní režim ve vztahu k pravidlům EU pro veřejné podpory. To odpovídá i cílům těchto předpisů, jimiž je zajistit, „že nedojde k narušení hospodářské soutěže mezi podniky uvnitř Společenství“ (bod 4 odůvodnění směrnice), resp. že bude minimalizováno narušení trhu (bod 5 odůvodnění nařízení). Při řádném postupu v souladu s těmito předpisy by se tedy nemělo jednat o veřejnou podporu, jelikož by nebyla splněna jedna z podmínek čl. 107 SFEU („Podpory, ...které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž...“). Nadto je povinností členských států tyto předpisy transponovat, resp. implementovat, a tím pádem nelze tvrdit, že jejich řádnou implementací a následným postupem v souladu s nimi může členský stát zároveň porušit pravidla veřejné podpory. Jelikož je předložená novela v souladu se směrnicí Rady 98/29/ES i s nařízením EP a Rady č. 1233/2011, lze říct, že i ohledně pojištění a financování delšího než 2 roky je novela v souladu s pravidly veřejné podpory EU.

Je třeba dodat, že výše uvedené se týká režimu podpory upraveného zákonem č. 58/1995 Sb., resp. předloženou novelou. Lze mít za to, že samotná činnost exportní pojišťovny a exportní banky (např. poskytování konkrétních vývozních úvěrů) je rovněž v souladu s pravidly veřejné podpory, jestliže je vykonávána v souladu s výše uvedenými předpisy EU (sdělením Komise, směrnicemi Rady a nařízením EP a Rady č. 1233/2011). Pokud by exportní pojišťovna nebo exportní banka měly poskytnout podporu v rozporu s uvedenými předpisy, nebylo by již možné automaticky dovozovat její soulad s právem EU a pravidly veřejné podpory. Takovou podporu by tedy bylo třeba notifikovat Komisi dle č. 108 SFEU a její poskytnutí by bylo podmíněno souhlasným rozhodnutím Komise.

Předložená novela je taktéž v souladu s čl. 21 Smlouvy o Evropské unii (dále jen „SEU“), jenž vymezuje zásady vnější činnosti EU, jako je podpora demokracie, lidských práv apod., resp. čl. 205 SFEU, který upravuje činnost EU na mezinárodní scéně a na tyto zásady odkazuje. Novela neobsahuje žádné ustanovení, které by těmto zásadám odporovalo. Zároveň výše uvedené směrnice Rady ani nařízení č. 1233/2011 v tomto směru nespecifikují žádné konkrétní povinnosti členských států, které by měly být transponovány do národní legislativy. Bod 4 preambule nařízení č. 1233/2011 sice stanovuje, že „Členské státy by se měly při vytváření, rozvíjení a uplatňování svých vnitrostátních systémů vývozních úvěrů a při výkonu dohledu nad činností v oblasti státem podporovaných vývozních úvěrů řídit obecnými ustanoveními týkajícími se vnější činnosti Unie, jako je upevňování demokracie, dodržování lidských práv, soudržnost politik ve prospěch rozvoje a boj proti změně klimatu.“. Body preambulí, jakož i články Smluv, se však do právních předpisů členských států neimplementují a nařízení č. 1233/2011 neobsahuje žádný článek, který by stanovoval pro členské státy odpovídající povinnost. Předložená novela proto nenavrhuje žádné konkrétní ustanovení zaměřené toliko na implementaci bodu recitálu, její navrhované znění je však ve všech svých ustanoveních zcela v souladu s obecnými zásadami vnější činnosti EU.

Bližší je třeba dodat, že samotný systém státem podpořeného pojišťování a financování vývozu v ČR je konstruován tak, že jednotlivé transakce plně respektují zmíněná obecná ustanovení týkající se vnější činnosti EU. Respektovány jsou především předpisy OECD, které se zásadami

EU úzce souvisí, a to Doporučení OECD o společných přístupech k životnímu prostředí a ke státům podporovaným vývozními úvěry z ledna 2004, které obsahuje závazek všech členských zemí nepodporovat prostřednictvím svých institucí takové projekty, které poškozují životní prostředí. V dubnu 2016 přijala Rada OECD revidované Doporučení o společných přístupech pro oficiálně podporované vývozní úvěry a environmentální a sociální due diligence („společné přístupy“), které rozšiřuje a posiluje původní ustanovení o environmentální a sociální aspekty oficiálně podporovaných vývozů.

Co se týče praktického naplňování dodržování těchto zásad, je ČR povinna s ohledem na zásadu loajální spolupráce plynoucí z čl. 4 odst. 3 SEU zdržet se všech opatření, jež by mohla ohrozit dosažení cílů Unie. Nelze tedy poskytnout konkrétní podporu exportní pojišťovnou nebo exportní bankou, která by vedla k porušení zásad stanovených v čl. 21 SEU.

Vyhodnocení vlivu na životní a sociální prostředí v zemi konečného určení vývozu je jednou ze základních podmínek při pojišťování vývozních úvěrů a na projekty, u kterých lze předpokládat výrazně negativní vliv na životní prostředí, sociální aspekty a lidská práva, musí být zpracován na základě výše uvedených „společných přístupů“ OECD, resp. členských států EU odborný posudek (ESIA - Environmental and Social Impact Assessment). Exportní pojišťovna přitom vždy postupuje tak, aby vyhodnocení vlivu na životní a sociální prostředí neprodlužovalo neadekvátně posuzování žádosti o pojištění a nezatěžovalo klienty neúměrnými náklady.

Hodnocení vlivu na životní a sociální prostředí podléhají všechny projekty, u nichž vývozce žádá o pojištění úvěru se státní podporou se splatností delší než dva roky, a rovněž všechny investice do zahraničí. Odpovědnost za ekologickou a sociální nezávadnost projektu spočívá vždy na hlavním dodavateli. Pokud je český vývozce v postavení subdodavatele, postačí předložení posudku vypracovaného pro hlavního dodavatele.

Systém státem podpořeného pojišťování a financování vývozu v ČR je konstruován tak, že podmínky výkonu dohledu nad činností v oblasti státem podporovaných vývozních úvěrů plně respektují obecná ustanovení práva EU. Předložená novela na tom nic nemění a je v souladu s pravidly veřejné podpory EU a zásadami vnější činnosti EU.

6. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je ČR vázána

Navrhovaná právní úprava je v souladu s mezinárodními smlouvami, jimiž je ČR vázána. Zejména se na problematiku upravenou v návrhu, resp. na činnost dotčených institucí, vztahují:

- Dohoda o subvencích a vyrovnávacích opatřeních - součást Dohody o zřízení Světové obchodní organizace vyhlášené Sdělením MZV č. 191/1995 Sb.;
- Ujednání o pravidlech pro oficiálně podporované vývozní úvěry (Koncensus OECD);
- Jednotlivé sektorové dohody (ujednání) o vývozních úvěrech pro vybraná odvětví vývozu;
- Doporučení Rady OECD k postupům udržitelného půjčování při poskytování oficiálních vývozních úvěrů zemím s nízkými příjmy;
- Doporučení Rady OECD ohledně společných přístupů k oficiálně podporovaným vývozním úvěrům a k environmentální a sociální due diligence;

- Doporučení Rady OECD o boji proti podplácení při mezinárodních podnikatelských transakcích;
- Příslušné bilaterální smlouvy o zamezení dvojímu zdanění;
- Sankční opatření v mezinárodním režimu.

7. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí ČR, sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí.

Navrhovaná právní úprava bude mít dopady na státní rozpočet, a to v následujících oblastech:

Nepřímé pozitivní dopady na státní rozpočet bude mít povinnost exportní pojišťovny a exportní banky vést peněžní prostředky (s výjimkami stanovenými v zákoně) na svých účtech podřízených státní pokladně vedených u České národní banky, neboť peněžní prostředky účtů, které jsou podřízeny souhrnným účtům státní pokladny, jsou využívány jako krátkodobý zdroj peněžních prostředků pro krytí potřeby financování vlády. Efektivnějším řízením výpůjčních operací státu dochází v konečném důsledku ke snižování úrokových výdajů na obsluhu státního dluhu souvisejících s emisní činností, resp. k pozitivním dopadům na státní rozpočet.

Nepřímé pozitivní dopady na státní rozpočet bude mít i odstranění zákonné povinnosti pro MF každoročně vyčleňovat ve státním rozpočtu částku na dorovnávání úrokových rozdílů ve výši 250 000 000 Kč, která však doposud nebyla nikdy čerpána. Odstranění povinnosti vést tuto částku ve státním rozpočtu povede ke snižování úrokových výdajů na obsluhu státního dluhu souvisejících s emisní činností.

Přímé pozitivní dopady na státní rozpočet by měly mít úpravy výčtu položek a činností, jež vstupují nebo by mohly vstoupit formou nákladu, výnosu, zisku či ztráty do vyčíslení nároku na dotaci, který vznáší exportní banka vůči státnímu rozpočtu a rovněž omezení převodu veškerých výnosů ze 100 bazických bodů mezi účetními okruhy exportní banky maximálně do výše potřebné k pokrytí, resp. úhradě provozní ztráty.

Nepřímé pozitivní dopady na státní rozpočet bude mít rovněž zastropování objemu pojištění vývozních úvěrových rizik i podpořeného financování v jednotlivých obchodních případech, pro který není potřebný souhlas vlády. Přestože schválení obchodního případu vládou přímo ani nepřímo nijak nesnižuje odpovědnost obchodního vedení exportní pojišťovny nebo exportní banky, získává vláda dodatečný kontrolní nástroj nad realizací velkých obchodních případů, které mohou vést k potenciálním ztrátám a souvisejícím dotačním nárokům na státní rozpočet.

Navrhovaná právní úprava nebude mít dopad na ostatní veřejné rozpočty.

Navrhovaná právní úprava přispěje ke kultivaci podnikatelského prostředí v ČR tím, že povede k flexibilnější nabídce pojištění vývozních úvěrových rizik a podpořeného financování a rovněž tím, že dojde k mírnému snížení administrativní zátěže v souvislosti s omezením nutnosti překládů smluv a dokumentů v anglickém jazyce v případě žádosti o zařazení úvěru do systému dorovnávání úrokových rozdílů.

Zároveň navrhovaná právní úprava nebude mít v principu finanční ani jiný dopad na podnikatelské prostředí, neboť nezavádí pro podnikatele žádné nové povinnosti.

Navrhovaná právní úprava nebude mít žádné sociální dopady, nemá dopady na specifické skupiny obyvatel (osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením, národnostní menšiny).

Navrhovaná právní úprava nebude mít z povahy věci žádné dopady na životní prostředí.

Podrobné zhodnocení dopadů je uvedeno v Závěrečné zprávě hodnocení dopadů regulace.

8. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Navrhovaná právní úprava je v souladu s ochranou soukromí a osobních údajů. Navrhovaná právní úprava je v souladu s obecným nařízením o ochraně osobních údajů /nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) - dále jen „GDPR“, které bylo do českého právního řádu implementováno zákonem č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, a zákonem č. 111/2019 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o zpracování osobních údajů.

Stávající i navrhovaná právní úprava systému exportního financování a pojišťování se dotýká podnikajících fyzických a právnických osob. Veškeré údaje, které žadatel o exportní pojištění, o podpořené exportní financování nebo o dorovnávání úrokových rozdílů uvádí při předkládání záměru získat pojištění nebo financování, se týkají jeho podnikatelské činnosti. Ve vybraných případech týkajících se oblasti dorovnávání úrokových rozdílů stanoví dosavadní znění zákona č. 58/1995 Sb. (§ 7a odst. 10, § 7b odst. 7 a § 7c odst. 6) formu tiskopisu MF, od tohoto formátu se upouští v případě § 7b odst. 7 a § 7c odst. 6, zatímco v případě § 7a odst. 10 je použití tiskopisu účelné i nadále.

Identifikačními údaji uváděnými v žádosti o podpořené pojištění nebo financování vývozních úvěrových rizik a taktéž v případě výše uvedených žádostí v souvislosti s dorovnáváním úrokových rozdílů jsou u osoby právnické: obchodní firma nebo název, identifikační číslo osoby, je-li přiděleno, předmět činnosti, právní forma a sídlo; u osoby fyzické její jméno, popř. jména a příjmení, identifikační číslo osoby, je-li přiděleno, předmět činnosti, adresa trvalého pobytu, příp. bydliště, je-li touto osobou cizinec, a její sídlo.

Účel shromažďování uvedených údajů je především identifikační, evidenční a kontrolní.

V obecné rovině jsou pravidla pro nakládání s dokumenty MF i MPO stanovena v interních spisových řádech, které vycházejí ze zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a z vyhlášky č. 259/2012 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby, ve znění pozdějších předpisů. Exportní pojišťovna i exportní banka postupují při nakládání a manipulaci s dokumenty podle svých interních předpisů, jejichž uplatňování zaručuje mimořádně vysoký stupeň ochrany zejména s ohledem na povahu těchto institucí uplatňujících bankovní a pojistné tajemství. V rámci řídicího

a kontrolního systému obou institucí nadto dochází k pravidelné kontrole dodržování postupů podle GDPR.

Předkládaná úprava neuvažuje se sběrem osobních údajů a nezakládá žádné nové požadavky na předkládání a zpracování osobních údajů.

Tato právní úprava respektuje právní rámec ochrany a zpracování osobních údajů a jeho jednotlivé parametry.

9. Zhodnocení korupčních rizik

Identifikace korupčních rizik

a) Přiměřenost

Mezi hlavní cíle této novely zákona č. 58/1995 Sb. patří flexibilnější nabídka exportní pojišťovny a exportní banky, rozšíření možností nabývání podílů v právnických osobách exportní pojišťovnou a exportní bankou, nové nastavení limitů pro schvalování obchodních případů vládou, zavedení povinnosti exportní pojišťovny a exportní banky vést peněžní prostředky (s výjimkami uvedenými v zákoně) na účtech podřízených státní pokladně, odstranění fixního závazku státu alokovat každoročně ve státním rozpočtu účelově vázanou 250 mil. Kč na dorovnávání úrokových rozdílů, zpřesnění vyčíslení nároku na dotaci exportní bankou, explicitní vymezení kontrolní pravomoci MF vůči exportní pojišťovně a změna působnosti vydávání prováděcího právního předpisu.

Protože je systém pojišťování a financování vývozu se státní podporou upraven na zákonné úrovni, veškeré jeho změny je možné činit pouze prostřednictvím zákona.

Současné procesní nastavení zákona č. 58/1995 Sb. a rozvržení kompetencí se ukázalo jako dostatečně efektivní. Kompetence orgánů veřejné správy jsou návrhem upravovány pouze v nezbytném rozsahu. Přistoupilo se zároveň ke změně působnosti vydávání prováděcího právního předpisu, kdy se nově navrhuje vydání společné vyhlášky MF a MPO.

Rozsah dokumentů, které žadatelé o exportní pojištění, o podpořené exportní financování nebo o dorovnávání úrokových rozdílů předkládají, se navrhovanou novelou zákona č. 58/1995 Sb. v zásadě nemění.

Veřejná správa je schopna kontrolovat a vynucovat dodržování regulace v dané oblasti. Návrh předpokládá pouze doplnění explicitního vymezení kontrolní pravomoci MF v souvislosti s poskytnutím dotace ve vztahu k hospodaření exportní pojišťovny.

b) Jednoznačnost

Kompetence, práva a povinnosti jednotlivých dotčených subjektů v systému pojišťování a financování vývozu se státní podporou jsou upraveny zákonem č. 58/1995 Sb. Tento zákon stanoví, že na podpořené pojištění vývozních úvěrových rizik ani na podpořené financování ani na zařazení úvěru do systému dorovnávání úrokových rozdílů není právní nárok.

Veškeré žádosti o pojištění vývozních úvěrových rizik jsou v souladu se zákonem č. 58/1995 Sb. podávány exportní pojišťovně, žádosti o podpořené financování exportní bance, žádosti o zařazení úvěru do systému dorovnávání úrokových rozdílů MF prostřednictvím

exportní pojišťovny. Exportní banka i exportní pojišťovna posuzují žádosti podle interních postupů a předpisů, obchodní případy jsou pak schvalovány obchodním vedením společnosti. Obchodní případy od určité finanční výše jsou schvalovány vládou ČR.

Príslušné pravomoci jsou tak jednoznačně rozloženy mezi několik orgánů a útvarů, a to vždy s ohledem na věcnou působnost těchto orgánů.

c) Standardnost

Navrhovanou novelou zákona č. 58/1995 Sb. se nezavádí nové instituty, které by byly nekonzistentní s jinými právními úpravami. Proces schvalování žádosti o pojištění vývozních úvěrových rizik, o podpořené financování a o zařazení úvěru do systému dorovnávání úrokových rozdílů zůstává navrhovanou novelou zákona č. 58/1995 Sb. zachován, avšak je posílen mechanismus schvalování v případě velkých objemů, kdy se předpokládá schvalování vládou. Navrhovaná právní úprava nemění zavedené rozhodovací ani kontrolní mechanismy kromě navrhovaného doplnění vymezení kontrolní pravomoci MF v souvislosti s poskytnutím dotace ve vztahu k hospodaření exportní pojišťovny a stanovení mechanismů pro schvalování obchodních případů exportní pojišťovny a exportní banky vládou.

d) Motivace ke korupci v regulované oblasti

Povinnosti žadatelů o pojištění vývozních úvěrových rizik, o podpořené financování a o zařazení úvěru do systému dorovnávání úrokových rozdílů podporovaných v rámci zákona č. 58/1995 Sb. nejsou zásadním způsobem zpříšňovány.

Exportní pojišťovna a exportní banka disponují etickými kodexy a interními nástroji pro odhalování korupce a boj s ní.

Exportní pojišťovna i exportní banka každoročně prověřuje, zda členové představenstva, dozorcí rady a Výboru pro audit splňují požadavky na odbornou způsobilost a bezúhonnost osob s klíčovou funkcí a nejsou ve střetu zájmů.

Postoj pracovníků veřejné správy ke korupci lze označit za negativní. Vládou byl schválen Etický kodex úředníků a zaměstnanců veřejné správy, na jehož základě jsou přijímány vnitřní předpisy jednotlivých úřadů.

Z praxe nejsou známy žádné korupční kauzy, které by se týkaly výkonu veřejné správy v oblasti kontroly a dohledu nad exportní pojišťovnou a exportní bankou. Na základě obecných předpokladů tak lze konstatovat, že u takto provázaného systému výkonu veřejné správy založeného na přesně zákonem definovaných podmínkách podpory a kontroly vzniká poměrně malý prostor pro korupční jednání.

e) Významnost a eliminace korupčních rizik

Korupční rizika jsou v případě novely zákona č. 58/1995 Sb. významně nízká. Žádná z navrhovaných změn zákona č. 58/1995 Sb. korupční riziko nezvyšuje. Zavedení transparentního schvalování obchodních případů pojištění vývozních úvěrových rizik a podpořeného financování od určitého objemu vládou snižuje riziko sjednání nevýhodného obchodního případu a tím eliminuje související korupční riziko.

Z praxe nejsou známy žádné korupční kauzy, které by se týkaly výkonu veřejné správy v oblasti pojišťování a financování vývozu se státní podporou. Při realizaci systému pojišťování

a financování vývozu se státní podporou nedochází ke koncentraci pravomocí a je vykonávána kontrolní činnost.

Exportní pojišťovna a exportní banka disponují interními nástroji a postupy pro eliminaci korupčních rizik.

10. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Navrhovaná právní úprava nemá vztah k bezpečnosti nebo obraně státu a nemá tudíž žádné dopady na uvedené oblasti.

II. ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K ČÁSTI PRVNÍ

K Čl. I

K bodu 1 (název zákona)

Navrhuje se změna názvu zákona č. 58/1995 Sb. Text části druhé, jenž novelizoval zákon č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, je obsoletní. V současné době účinné znění zákona o Nejvyšším kontrolním úřadu již předmětný § 3 odst. 5, který byl svého času novelizován zákonem č. 58/1995 Sb., neobsahuje, a to již s účinností od 1. ledna 2006, kdy vstoupila v účinnost část šestnáctá zákona 179/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

K bodu 2 (§ 1 odst. 1, poznámky pod čarou č. 1, 2, 3)

Navrhuje se jednak legislativně technická úprava reflektující právní stav po vstupu Smlouvy o fungování Evropské unie v účinnost, jednak bylo zdůrazněno zahrnutí oblasti státem podpořeného exportního financování a pojišťování do kontextu jednotlivých politických nástrojů ČR, a to politiky zahraniční, zahraničně obchodní, finanční a hospodářské. Jedná se o politické nástroje vlády, jež jsou zpravidla vymezeny jak příslušnými programovými dokumenty (zejména Programovým prohlášením vlády ČR), tak i sektorovými nadresortními a resortními strategickými dokumenty, z nichž je vhodné zmínit zejména následující:

Vláda ČR na svém zasedání dne 14. 3. 2012 schválila Exportní strategii ČR pro období 2012 až 2020, která shrnuje celkovou vizi proexportních aktivit státu. Exportní strategie vychází ze současného stavu české ekonomiky (kondice českých firem, jejich oborové složení, kapitálová síla, technická i technologická úroveň českých výrobků a služeb apod.) a situace na evropských a světových trzích (vývoj na hlavních vývozních trzích ČR, otevřené otázky EU, nerovnoměrný růst světové ekonomiky, situace na globálních finančních trzích apod.). Dále vymezuje strategický rámec proexportní politiky do roku 2020 a shrnuje celkovou vizi proexportních aktivit státu, jejich cíle a rovněž opatření, jejichž prostřednictvím má dojít k naplnění těchto cílů. Exportní strategie se snaží přistupovat k proexportním činnostem relativně široce - to znamená, že se zaměřuje nejen na činnosti a postupy, které mají přímý a výhradní vztah k exportním procesům, ale i na další, související a navazující politiky státu. Ambicí Exportní strategie je maximálně využít synergie, které plynou z různých činností realizovaných veřejnými institucemi, k podpoře a rozvoji českého exportu. Exportní strategie se plně hlásí k přístupu zvolenému v rámci Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti ČR pro období 2012 - 2020. Naplnění opatření navržených ve Strategii mezinárodní konkurenceschopnosti ČR pro období 2012 - 2020 je v této Exportní strategii chápáno jako nutný a nezbytný předpoklad úspěchu projektů v oblasti podpory exportu a internacionalizace.

Usnesením vlády ze dne 28. listopadu 2016 č. 1055 byla schválena aktualizace Exportní strategie ČR 2012 – 2020. Aktualizace stanoví v oblasti exportního financování a pojišťování cíl zajištění udržitelnosti systému exportního pojišťování a financování ve prospěch účinné podpory vývozu včetně návrhu funkčního modelu exportního financování a pojištění z hlediska udržitelnosti, nároků na státní rozpočet a zajištění podpory exportu s využitím zkušeností podobných institucí v zahraničí.

Inovační strategie ČR 2019–2030 byla schválena usnesením vlády ČR ze dne 4. února 2019 č. 104. Jedná se o strategický rámcový plán, který předurčuje vládní politiku v oblasti výzkumu, vývoje a inovací a má pomoci ČR se během dvanácti let posunout mezi nejinnovativnější země Evropy.

Dále vláda usnesením ze dne 20. ledna 2020 č. 54 schválila teze Hospodářské strategie ČR 2020 – 2030. Dokument nastiňuje parametry strategie samotné nikoliv ve smyslu tvorby nových dokumentů, ale naopak ve snaze pracovat s tím, co již bylo vytvořeno a k tomu přidat nezbytné. Ambicí Hospodářské strategie je stávající strategie zásadně zredukovat, provázat, aktualizovat ve vazbě na priority země a zastřešit ve smyslu důsledného řízení. Hospodářskou strategii ČR na období 2020 – 2030 má MPO vypracovat a předložit vládě do 30. června 2020.

S Hospodářskou a Inovační strategií bude úzce provázaná i připravovaná nová Exportní strategie po roce 2020.

Vedle strategických směrů výše uvedených politik na národní úrovni je zásadní, aby státní podpora vývozu respektovala požadavky dané primárním právem EU, zejména čl. 21 a 22 Smlouvy o Evropské unii, jenž vymezuje zásady vnější činnosti EU, jako je podpora demokracie, lidských práv apod., resp. zásady společné obchodní politiky upravené v čl. 205 a následujících Smlouvy o fungování EU, která upravuje činnost EU na mezinárodní scéně a na tyto zásady odkazuje.

Má se za to, že činnost exportní pojišťovny a exportní banky respektuje výše zmíněné strategické dokumenty.

Byl aktualizován odkaz na relevantní evropskou legislativu a poznámka pod čarou byla rozdělena v souladu s čl. 48 odst. 3 Legislativních pravidel vlády tak, aby bylo zřejmé, které předpisy Evropské unie zákon zapracovává, na který přímo použitelný předpis Evropské unie zákon navazuje a jaká další mezinárodní dohoda se vztahuje na problematiku zákonem upravenou.

K bodu 3 (§ 1 odst. 2 a 3)

Dochází k zpřesnění účelu činností vykonávaných exportní pojišťovnou a exportní bankou, zároveň textace reflektuje posun v globálních ekonomických vztazích, kdy účelem činnosti exportní pojišťovny a exportní banky není jen podpora vývozu, ale i tuzemských investic v zahraničí.

Přesun taxativního výčtu nástrojů pojištění vývozních úvěrových rizik a nástrojů podpořeného financování do prováděcího právního předpisu (vyhlášky) je navržen za účelem možnosti pružně reagovat v nabídce exportní pojišťovny a exportní banky na vývoj na exportním trhu.

Konkrétní pojistné nástroje exportní pojišťovny by měly být odsouhlasovány v souladu se stanovenými směry státní podpory vývozu a požadavky trhu. Zavedení nových nástrojů exportní banky a jejich významných změn bude nadále podléhat standardnímu procesu, který je regulován na základě zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o bankách“) vyhláškou č. 163/2014 Sb., o výkonu činnosti bank, spořitelních a úvěrních družstev a obchodníků s cennými papíry, ve znění vyhlášky č. 392/2017 Sb. Konkrétní postupy při schvalování nových nástrojů budou vymezeny v § 4 odst. 5 a v § 6 odst. 8.

K bodu 4 (§ 1 odst. 4)

Navrhuje se legislativně technická úprava reflektující právní stav po vstupu Smlouvy o fungování Evropské unie v účinnost.

Rovněž dochází k aktualizaci stávající zmínky o sazbě IBOR, jelikož podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1011 ze dne 8. června 2016 o indexech, které jsou používány jako referenční hodnoty ve finančních nástrojích a finančních smlouvách nebo k měření výkonnosti investičních fondů, a o změně směrnic 2008/48/ES a 2014/17/EU a nařízení (EU) č. 596/2014, v platném znění, bude nahrazen IBOR (tj. EURIBOR, LIBOR a ostatní obdobné referenční sazby) soustavou nových referenčních sazeb, terminologicky zavedenou pod souhrnným označením „bezriziková úroková sazba“ („Risk Free Rate“). Bezrizikové úrokové sazby mají být vytvořeny a uvedeny do bankovní praxe v roce 2021.

K bodu 5 (§ 1 odst. 4)

Právní úprava týkající se stanovení výše systémové marže banky byla z § 1 odst. 4 přesunuta do § 7b odst. 7. Vzhledem k tomu, že dosavadní vyhláška č. 278/1998 Sb. bude nahrazena zcela novým prováděcím právním předpisem, a to vyhláškou vydanou společně MF a MPO, dosavadní odkaz na vyhlášku MF se v celém textu nahrazuje odkazem na nový prováděcí právní předpis.

K bodu 6 (§ 1 odst. 5 až 8)

Exportní banka a exportní pojišťovna jsou na základě nově vložených odstavců 5 až 8 povinny veškeré peněžní prostředky (s výjimkami stanovenými v zákoně) od data účinnosti novely zákona (tj. dotace na úhradu ztrát, dotace na posílení fondů, peněžní prostředky na doplnění primárního kapitálu exportní pojišťovny, peněžní prostředky na zvýšení základního kapitálu, peněžní prostředky na refinancování úvěrů nebo splácení vydaných dluhových cenných papírů, pojistné plnění přijaté od exportní pojišťovny a další peněžní prostředky, které převedou nebo přijmou) vést na účtech ve státní pokladně. Tyto peněžní prostředky nemůže exportní pojišťovna nebo exportní banka ukládat anebo investovat do investičních nástrojů na finančním trhu.

Zároveň je v přechodných ustanoveních této novely zákona č. 58/1995 Sb. uložena povinnost ČEB a EGAP zrušit účty mimo ČNB (státní pokladnu) ve stanovené lhůtě 6 měsíců, resp. ihned

po odpadnutí důvodu pro jejich vedení i po uvedené lhůtě. Z daného tudíž vyplývá, že oba subjekty nemohou nadále vést peněžní prostředky na jiných účtech než u ČNB, s výjimkami stanovenými zákonem č. 58/1995 Sb.

Po uplynutí 6 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona lze účty vedené nadále mimo účty zřízené u České národní banky vést a mít na nich uloženy peněžní prostředky pouze se souhlasem MF.

Exportní pojišťovna se v návaznosti na úpravu zákona o rozpočtových pravidlech stane povinným subjektem státní pokladny a povede na účtech u ČNB veškeré své prostředky, zároveň bude využívat veškeré služby ČNB, včetně platebního styku.

Exportní banka se stane povinným subjektem státní pokladny, který na účtech u ČNB povinně vede prostředky, s výjimkou prostředků explicitně definovaných zákonem č. 58/1995 Sb.

Majitelé účtů v ČNB v rámci státní pokladny podle § 3 písm. h) bodů 11 až 14 a 16 až 18 zákona č. 218/2000 Sb. (tzn. ČEB i EGAP) se mohou za účelem zvýšení efektivity řízení likvidity státní pokladny s MF dohodnout, že peněžní prostředky ponechají uloženy na účtu podřízeném státní pokladně v určité výši a na předem stanovenou dobu. Součástí této dohody je též sjednání výše peněžního plnění nahrazujícího úrok poskytovaného majitelům účtů tímto ministerstvem.

Zapojení exportní pojišťovny a exportní banky do centrálního systému řízení likvidity souhrnných účtů státní pokladny s sebou pro stát přináší nezanedbatelné ekonomické výhody. Peněžní prostředky účtů, které jsou podřízeny souhrnným účtům státní pokladny vedených v jednotlivých měnách a které od roku 2013 postupně nahradily rezervu peněžních prostředků vzniklou emisní činností, jsou využívány jako krátkodobý zdroj peněžních prostředků pro krytí potřeby financování státu.

Díky tomuto zefektivnění řízení výpůjčních operací státu dojde v konečném důsledku ke snižování úrokových výdajů na obsluhu státního dluhu souvisejících s emisní činností.

Dodatečné peněžní prostředky na účtech podřízených souhrnným účtům státní pokladny jsou v rámci řízení likvidity státní pokladny investovány na peněžním trhu ve formě krátkodobých depozitních a repo operací, což pro stát představuje další ekonomickou výhodu.

Výsledný ekonomický dopad rozšíření souhrnných účtů státní pokladny o účty exportní pojišťovny a vybrané účty exportní banky převyší případné nároky exportní pojišťovny a exportní banky na státní rozpočet v rámci dotačního vztahu z titulu výpadku příjmů plynoucích z nemožnosti ukládat nebo investovat peněžní prostředky poskytované ze státního rozpočtu do investičních nástrojů na finančním trhu v souladu s navrhovaným ustanovením § 1 odst. 5 zákona č. 58/1995 Sb.

Peněžní prostředky uvedené v § 1 odstavci 5 zákona mohou být exportní bankou použity pro účely poskytování podpořeného financování, operací souvisejících s poskytováním podpořeného financování a na úhradu závazků exportní banky. Rovněž exportní pojišťovnou mohou být peněžní prostředky ze státního rozpočtu použity pouze pro účely, pro které byly ze státního rozpočtu poskytnuty.

S ohledem na potřeby praxe exportní pojišťovny a exportní banky se předpokládá, že vznikne jejich potřeba vést bankovní účty i mimo účty podřízené státní pokladně u České národní banky.

Otevření těchto účtů podléhá povolení MF. Exportní banka nemusí v případě naléhavosti a zajištění bezproblémové realizace mezibankovního platebního styku žádat MF o povolení k použití bankovních účtů vedených mimo státní pokladnu (tj. nostro účtů exportní banky vedených u jiných bank než ČNB). V § 1 odst. 7 je specifikováno, že v žádosti o povolení vést bankovní účet mimo účty podřízené státní pokladně uvede exportní pojišťovna nebo exportní banka důvody hodné zvláštního zřetele. Takovým důvodem může být např. nedostupnost vedení účtu ve státní pokladně v určité měně, která je v určitém období nezbytná pro obchodní činnost exportní pojišťovny nebo exportní banky. MF žádosti EGAP a ČEB posoudí v souladu se zákonem o rozpočtových pravidlech, přičemž žádosti budou posuzovány na základě stejných parametrů, jako žádosti jiných subjektů, které jsou zákonem o rozpočtových pravidlech povinny vést peněžní prostředky u ČNB. Udělení souhlasu k vedení účtů mimo státní pokladnu MF posoudí s ohledem na zajištění hospodárnosti řízení likvidity státní pokladny. Posuzovanými parametry se rozumí zejména částka, měna a doba, po kterou budou peněžní prostředky vedeny mimo státní pokladnu.

Peněžní prostředky exportní pojišťovny a exportní banky uložené ve státní pokladně formou termínovaných vkladů mohou být na základě vzájemné dohody s MF úročeny sazbami, které stanoví MF. Odvození výše úrokových sazeb termínovaných vkladů exportní pojišťovny a exportní banky se předpokládá zejména od výše úrokových sazeb termínovaných vkladů nepovinných subjektů státní pokladny.

V praxi by se měla úroková sazba stanovená MF pro úložky exportní pojišťovny a exportní banky pohybovat mezi úrokovými hodnotami tržních termínovaných vkladů a bezrizikovými sazbami podle Evropského orgánu pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění (European Insurance and Occupational Pensions Authority, EIOPA).

Lze mít za to, že uložením finančních aktiv ve státní pokladně alokuje exportní pojišťovna peněžní prostředky v souladu s ustanovením § 60 zákona č. 277/2009 Sb., a tím dodržuje z pohledu regulátora obezřetnost investování. Z pohledu regulace pojišťovnictví lze vést peněžní prostředky ve výši vlastního kapitálu na účtech podřízených státní pokladně; tato aktiva je možné nadále považovat za odpovídající krytí položky primárního kapitálu třídy 1 podle současně platných obezřetnostních pravidel Solventnosti II. Zařazení finančních aktiv exportní pojišťovny pod státní pokladnu neomezuje možnost exportní pojišťovny těmito aktivy volně disponovat, neboť tyto peněžní prostředky jsou i v režimu zařazení pod státní pokladnu plně k dispozici bez předběžných podmínek pro okamžitou absorpci případných ztrát pojišťovny.

K bodu 7 (§ 2)

Navrhované úpravy spočívají ve snížení počtu vymezených pojmů a jejich zpřesnění; dochází k vyjmutí pojmů, které se objevují pouze v § 2 jako takovém a rovněž k přesunu vybraných pojmů do prováděcího právního předpisu. V zájmu uživatelského komfortu byly vzhledem k četným změnám v průběhu předchozích novelizací pojmy seřazeny abecedně.

V souvislosti s dalšími navrhovanými úpravami ve vymezení pojmů je možné vymezení pojmu „banka investora“ a „banka dovozce“ vypustit a ponechat pouze vymezení pojmu „banka“. Pojem „banka výrobce“ se v zákoně č. 58/1995 Sb. objevuje pouze v § 5 a § 7 (náležitosti žádosti). Tento pojem je možné ze zákona č. 58/1995 Sb. vyjmout.

Vymezení pojmů „finanční služby související s vývozem“, „zajišťovací operace“, „bankovní záruka“, „úvěr na investici“, „nebankovní společnost“ a „zahraniční úvěrová společnost“ se objevují pouze v § 2 (vymezení pojmů) a je možné je ze zákona č. 58/1995 Sb. odstranit. Uvedené pojmy budou v případě potřeby nově vymezeny ve vyhlášce.

Rovněž vymezení pojmů „finanční zdroje“, „projektové financování“ a „přímý úvěr“ bude nově uvedeno ve vyhlášce. Pojem „refinanční úvěr“ bude ze zákona vypuštěn a místo něj bude uveden přesnější pojem „nepřímý úvěr“ ve vyhlášce.

Pojem „hodnota vývozu“ byl upraven v souladu s přílohou XV nařízení č. 1233/2011.

Vymezení pojmu „dovozce“ bylo upraveno s ohledem na potřebu nahradit pojem „dovoz“ opisem, aby bylo zřejmé, že se jedná o dovoz z pohledu třetí země. Pojmy „vývozce“ a „dodavatel pro vývoz“ byly upraveny tak, aby byly rozptýleny pochybnosti o možné diskriminaci osob z důvodu jejich státní příslušnosti (čl. 18 SFEU).

Definice pojmu „zahraniční společnost“ byla změněna tak, aby terminologie vztažená k ovládání společnosti byla v souladu se zákonem o obchodních korporacích.

Ve vymezení pojmu „investice“ byl pojem „finanční prostředky“ nahrazen pojmem „peněžní prostředky“ a terminologie zákona tak byla uvedena do souladu se terminologií zákona č. 218/2000 Sb.

Vymezení pojmu „finanční trhy“ je v zákoně č. 58/1995 Sb. nadbytečné. Též vymezení pojmu „kapitálové trhy“ je v zákoně č. 58/1995 Sb. nadbytečné; pojem se v zákoně č. 58/1995 Sb. vyskytuje pouze v jednom místě (§ 8 odst. 4), má se za obecně známý a není nutné jej definovat. Vymezení pojmu „ostatní operace“ bylo vypuštěno.

Navrhuje se změna vymezení pojmu „pojistná angažovanost“ v návaznosti na úpravy výpočtu pojistné angažovanosti, pro něž je z hlediska obezřetnosti vhodnější celá hodnota smluv o příslibu pojištění namísto 50 % jejich nominálních hodnot. Vazba je zejména na ustanovení občanského zákoníku o smlouvách o smlouvě budoucí, kdy jejím uzavřením se pojistitel dostává do plného závazku, nikoli 50%, uzavřít pojistnou smlouvu (pojistný příslib) na základě výzvy. Stanovení pojistné angažovanosti je upraveno směrnicí 98/29/ES. Odvozeně pak lze pojistnou angažovanost vztáhnout k metodám oceňování závazků uvedeným ve směrnici Solventnosti II.

Vymezení pojmu „teritoriální riziko“ a „komerční riziko“ bylo upraveno v souladu se směrnicí 98/29/ES. V souladu s uvedenou směrnicí byla doplněna vymezení pojmů „úvěrové riziko“, „výrobní riziko“ a „vývozní úvěrové riziko“.

Vymezení pojmu „tržně nezajistitelných rizik“ bude přesunuto do prováděcího právního předpisu, neboť odkazuje výhradně k nástrojům podpořeného financování, jež se rovněž přesouvají do prováděcího právního předpisu.

Dosavadní vymezení pojmu „smlouva o vývozu“ bylo zpřesněno tak, aby lépe odpovídalo současné realitě obchodních vztahů. Smlouva o vývozu zůstává základní podmínkou pro poskytování odkupů, záruk, financování dodavatelského úvěru a odběratelského úvěru.

Vymezení pojmu „dodavatel pro vývoz“ lépe odráží realitu ekonomické praxe zahraničního obchodu než dosud užívaný pojem „výrobce“.

Pojem „vývoz“ se má za obecně srozumitelný. Jeho vymezení je možné ze zákona č. 58/1995 Sb. vyjmout, popřípadě pojem definovat pro potřeby vyhlášky přímo v ní.

K bodu 8 (§ 3 odst. 1)

Jedná se o upřesnění textu. Posuzování hledisek návratnosti a platební schopnosti dlužníka se u poskytovaných úvěrů a bankovních záruk pokládá sice nadále za potřebné, ale je součástí širší škály kritérií, jež jsou používána při schvalování podpořeného financování, a není tedy nutné je v zákoně č. 58/1995 Sb. explicitně uvádět.

K bodu 9 (§ 3 odst. 3 až 5)

Nově vložený odstavec 3 zvyšuje míru transpozice požadavku směrnice Rady 84/568/EHS, jež ukládá členským státům zajistit, aby instituce pro pojištění exportních úvěrů dodržovaly ustanovení o vzájemných závazcích obsažená ve vzorové dohodě, rozhodnou-li se poskytnout společně s některou institucí nebo státním orgánem jiného členského státu záruky (soupojištění) na obchod, který zahrnuje jednu nebo více subdodávek v jednom nebo ve více členských státech.

Nově vložený odstavec 4 zvyšuje míru transpozice požadavku směrnice 71/86/EHS, jež ukládá členským státům zajistit, aby pojistitelé úvěru, kteří poskytují záruky na účet státu nebo s jeho podporou, tj. v případě ČR exportní pojišťovna, pojišťovali obchody spadající do působnosti harmonizovaných ustanovení v souladu s podmínkami stanovenými v těchto ustanoveních a se specifickými pravidly přijatými Radou. Harmonizovaná ustanovení zmíněné směrnice se vztahují na obchody uvedené v čl. 2 směrnice. Jde o oblast krátkodobého pojištění vývozních úvěrových rizik na bázi dodavatelského úvěru.

Nově vložený odstavec 5 zvyšuje míru transpozice požadavku směrnice Rady 98/29/ES ze dne 7. května 1998 o harmonizaci hlavních ustanovení týkajících se pojištění vývozních úvěrů pro operace se střednědobým a dlouhodobým krytím, jež ukládá členským státům zajistit, aby pojistitelé úvěru, kteří poskytují záruky na účet státu nebo s jeho podporou, tj. v případě ČR exportní pojišťovna, poskytovaly pojistné krytí operací vztahujících se k vývozu zboží a/nebo služeb podle ustanovení obsažených v příloze uvedené směrnice, pokud je určeno pro země mimo Unii. Jde o oblast dlouhodobého pojištění vývozních úvěrových rizik na bázi dodavatelského nebo odběratelského úvěru, popř. pojištěné transakce bez financování úvěrem.

K bodu 10 (§ 4 odst. 1)

Vláda ČR svým usnesením ze dne 14. března 2018 č. 171 o změně příslušnosti hospodařit s majetkovými účastmi státu v ČEB a EGAP schválila převod příslušnosti hospodařit z MPO, MZV a MZe na MF. Z uvedeného důvodu ČR vykonává svá akcionářská práva v exportní bance a exportní pojišťovně výhradně prostřednictvím MF. Text je proto zobecněn. Jediným akcionářem exportní pojišťovny je stát.

K bodu 11 (§ 4 odst. 2)

Navrhovanou změnou písmene b) dochází k rozšíření možnosti zakládat právnické osoby nebo nabývat podíly v právnických osobách v souladu s praxí vymáhání pohledávek nebo předcházení škod. Činnost vedoucí k předcházení vzniku škod a zmírňování jejich následků není blíže specifikována, neboť poznatky z praxe ukazují, že se jedná o velmi rozsáhlou skupinu právních, ekonomických a technických činností a bližší definice by mohla být omezující.

Dochází k zpřesnění textu písmene c). Upřesňuje se definice právnické osoby – pojišťovny nebo zajišťovny, ve které může exportní pojišťovna nabývat podíl v návaznosti na zákon upravující pojišťovnictví tak, aby EGAP mohl nabývat podíly pouze v právnických osobách, jejímž předmětem činnosti je provozování pojišťovací a zajišťovací činnosti v neživotním pojištění. Dále vypuštěním slov „a činnosti související s pojišťovací nebo zajišťovací činností“ dochází ke zvýšení konzistence textu s platnou terminologií zákona č. 277/2009 Sb.

K bodu 12 (§ 4 odst. 3)

Nově se předpokládá, že k založení právnické osoby nebo nabytí podílu v ní podle § 4 odst. 2 písm. b) a c) bude třeba předchozího souhlasu MF. Dosud se povinnost předchozího souhlasu MF vztahovala pouze k postupu podle § 4 odst. 2 písm. c).

Dále je specifikován obsah žádosti exportní pojišťovny, jakož i skutečnost, že MF může žádosti vyhovět, je-li založení právnické osoby nebo nabytí podílu v ní považováno za účelné. Za účelné se může považovat např. takové konání, které bude směřovat ke snížení dopadů ztrát způsobených likvidací pojistných událostí na státní rozpočet.

K bodu 13 (§ 4 odst. 4)

Výše dotace exportní pojišťovny byla předchozími novelizacemi zakotvena v jiných ustanoveních zákona a v prováděcím právním předpisu, což zůstává zachováno.

Vzhledem k tomu, že potřeba dotace ze státního rozpočtu na tvorbu kapitálových (pojistných) fondů zmiňovaná v tomto odstavci nesouvisí přímo s vývojem pojistné angažovanosti, byl pojem „v závislosti“ nahrazen pojmem „s ohledem“, s tím, že nadále zůstává zachována povinnost exportní pojišťovny pojišťovat vývozní úvěrová rizika s péčí řádného hospodáře s cílem minimalizovat dotaci, kterou exportní pojišťovna požaduje ze státního rozpočtu.

K bodu 14 (poznámka pod čarou č. 5a)

Zrušuje se odkaz na již neplatnou vyhlášku č. 75/2000 Sb., kterou se prováděl zákon č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojišťovnictví), ve znění pozdějších předpisů.

K bodu 15 (§ 4 odst. 5)

Z důvodu zajištění komplexnosti kontrolní úlohy státu se jeví jako efektivní podmínit zavedení nových nástrojů pojištění vývozních úvěrových rizik a zajišťovacích nástrojů předchozím souhlasem MF, a to i s ohledem na případné dopady na státní rozpočet ČR.

MF si před vydáním rozhodnutí vyžádá stanovisko MPO, které v něm zejména zohlední komplementaritu a synergii nových nástrojů pojištění vývozních úvěrových rizik a zajišťovacích nástrojů s ostatními nástroji podpory exportu, jimiž se rozumí nástroje definované zejména aktualizovanou Exportní strategií (viz výše k bodu 2).

Zákon stanoví základní náležitosti žádosti exportní pojišťovny o předchozí souhlas MF. Zároveň byla vypuštěna podmínka pro předkládání obchodního plánu nového nástroje, jelikož je to pojem zavádějící a v praxi se dílčí obchodní plány jednotlivých produktů nepoužívají.

Obecné náležitosti žádosti o předchozí souhlas s novým pojistným nebo zajišťovacím nástrojem upravuje správní řád (§ 37).

K bodu 16 (§ 4 odst. 6)

Z textu se vypouští slova týkající se dotace, jejíž výše byla dosud uváděna v textové části zákona o státním rozpočtu na daný rok. Z rozpočtového pohledu je tento údaj v této části nadbytečný, je postačující, pokud jsou požadavky na státní rozpočet uvedeny v tabulkové části.

K bodu 17 (§ 4 odst. 7 a 8)

Dosavadní limity vývozních úvěrových rizik vázané na procenta pojistné kapacity se ukázaly nedostačující a neúčinné. S ohledem na reálnou výši pojistné kapacity exportní pojišťovny se jednalo o prázdnou množinu jednotlivých vývozních úvěrových rizik, které měla podle zákona schvalovat vláda. V minulosti tak docházelo k pojišťování i velkých expozic, aniž by vláda měla nad nimi dostatečnou kontrolu. Z toho důvodu je nezbytná změna právní úpravy, která by zajistila, aby nejvýznamnější obchodní případy byly předkládány vládě ke schválení.

Text odstavce 7 obsahuje zmocnění k uvedení výše limitu pro schvalování pojištění vývozních úvěrových rizik se souhlasem vlády v prováděcím právním předpisu, aby se tak mohlo pružně reagovat na možnosti systému státem podpořeného exportního pojišťování a financování a aktuální požadavky trhu. Zároveň se navrhuje specifikace předkládání materiálu do vlády tak, aby byl materiál spolupředkládán ministry financí a průmyslu a obchodu. Smyslem tohoto ustanovení je především zkvalitnění předkládání materiálů za přímé součinnosti obou resortů z hlediska jejich působností.

Exportní pojišťovna při předložení materiálu má povinnost zajistit zamezení případnému úniku informací ve prospěch jiných hospodářských subjektů, a proto vládě neposkytuje detailní informace o obchodním případě, ale uvede pouze základní parametry návrhu. Podrobné náležitosti informací, které exportní pojišťovna o daném obchodním případě poskytne vládě s ohledem na ochranu informací v obchodním styku, stanoví prováděcí právní předpis.

V odstavci 8 byl stávající odkaz na vyhlášku MF nahrazen odkazem na nový právní předpis, jak je tomu jednotně v textu celého zákona.

Exportní pojišťovně jsou podle zákona č. 58/1995 Sb. poskytovány dotace ze státního rozpočtu na tvorbu kapitálových (pojistných) fondů.

Při předkládání požadavku na dotaci ze státního rozpočtu při sestavování návrhu státního rozpočtu na příslušný rozpočtový rok, kdy se jedná de facto o rezervování zdrojů ve státním rozpočtu podle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, dále při předkládání žádosti o poskytnutí dotace na tvorbu kapitálových fondů a při úhradě poskytnuté dotace se postupuje přiměřeně s přihlédnutím k charakteru a činnosti exportní pojišťovny podle zákona o rozpočtových pravidlech a podle prováděcího právního předpisu; podmínky a postupy pro uplatnění požadavku na dotaci na tvorbu kapitálových fondů, způsob stanovení její výše na základě výsledků hospodaření a stavu kapitálových fondů a rezerv, postup při kontrole správnosti požadované výše dotace, způsob poskytnutí přiznané dotace a doklady prokazující důvodnost požadavku na dotaci a její výši stanoví prováděcí právní předpis.

Dále již neužívaný pojem „výrobce“ byl zaměněn za pojem „dodavatel pro vývoz“, který lépe reflektuje tržní realitu. Ustanovení § 4 odst. 7 a ustanovení § 4 odst. 8 jsou na sobě nezávislá, případné schválení obchodního případu vládou dle ustanovení § 4 odst. 7 nijak neovlivňuje nutnost splňovat povinnosti definované ustanovením § 4 odst. 8.

K bodu 18 (§ 4 odst. 9 a 10)

Ustanovení odstavce 9 doplňuje explicitní vymezení kontrolního mechanismu MF vůči exportní pojišťovně v návaznosti na poskytované dotace. Dosud je v zákoně č. 58/1995 Sb. uvedeno pouze oprávnění kontrolovat poskytované dotace v případě exportní banky. U poskytování dotací exportní pojišťovně v současné době je kontrola vykonávána taktéž, avšak nikoliv podle tohoto zákona, ale na základě zákona o rozpočtových pravidlech, pravidel pro poskytování dotace a zákona o finanční kontrole.

Jedná se o narovnání situace a zakotvení vymezení obdobné kontroly exportní pojišťovny stejně jako v případě kontroly exportní banky, čímž se odstraňují stávající aplikační problémy v praxi. Zároveň platí, že kontrolní činnost podléhá kontrolnímu řádu jako obecnému právnímu předpisu, a proto se na něj vztahuje mj. povinnost kontrolované osoby poskytovat kontrolujícímu součinnost (§ 10 odst. 2 kontrolního řádu) a povinnost mlčenlivosti kontrolujících (§ 20 kontrolního řádu).

Kontrola následuje po žádosti daného subjektu o poskytnutí dotace. Kontrola tedy předchází vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace dle zákona 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech.

Kontrola nesouvisí s požadavkem, resp. nárokem na dotaci ze státního rozpočtu, který uplatní exportní pojišťovna vůči MF při sestavování státního rozpočtu na příslušný rozpočtový rok. V tomto případě se jedná o rezervování zdrojů ve státním rozpočtu v rámci standardního cyklu přípravy státního rozpočtu na další rok.

Vlastní uvolňování schválených dotací ze státního rozpočtu probíhá na základě rozhodnutí MF o poskytnutí dotace podle zákona 218/2000 Sb. na základě žádosti exportní pojišťovny o doplnění fondů.

Systém státem podpořeného pojišťování a financování vývozu v ČR je konstruován tak, že podmínky výkonu dohledu nad činností v oblasti státem podporovaných vývozních úvěrů plně respektují obecná ustanovení práva EU.

V odstavci 10 je precizován odkaz na finanční vypořádání poskytnuté dotace exportní pojišťovně v intencích zákona o rozpočtových pravidlech s tím, že se zároveň uvádí zmocnění na prováděcí právní předpis, který stanoví speciální lhůty pro finanční vypořádání dotace. Navrhuje se tedy upravit lhůtu pro finanční vypořádání, které se v současné době provádí podle vyhlášky č. 367/2015 Sb., o zásadách a lhůtách finančního vypořádání vztahů se státním rozpočtem, státními finančními aktivy a Národním fondem (vyhláška o finančním vypořádání), ve znění vyhlášky č. 435/2017 Sb., vždy po konci kalendářního roku, ve kterém dotace byla poskytnuta. Vyhláška však umožňuje i delší lhůty pro finanční vypořádání, je-li to pro daný typ účelné. Navrhuje se, aby byla prováděcím právním předpisem stanovena lhůta delší než jeden rok ($n+3$), tzn., že dotace by se finálně vypořádávala až počátkem třetího roku od roku, ve kterém byla dotace poskytnuta. V tomto ustanovení tedy spolu s prováděcím předpisem dochází k prodloužení lhůty k finančnímu vypořádání oproti stávajícímu platnému právnímu stavu (tj. dotace podléhá finančnímu vypořádání již nyní, nejedná se o zavádění nové povinnosti).

K bodu 19 (§ 4 odst. 11)

Nová textace odráží situaci spočívající v provedené změně příslušnosti hospodařit s podílem státu v exportní pojišťovně. Vláda ČR svým usnesením ze dne 14. března 2018 č. 171 o změně příslušnosti hospodařit s majetkovými účastmi státu v exportní pojišťovně a exportní bance schválila převod příslušnosti hospodařit z MPO, MZV a MZe na MF. Akcionářská práva státu vykonává v současnosti jen MF a údaj uváděný ve zprávě by tak byl redundantní.

K bodu 20 (§ 4 odst. 12)

Příloha I nařízení č. 1233/2011 stanoví, že členský stát poskytne Komisi výroční zprávu o činnosti, jejíž součástí jsou údaje o aktivech a pasivech, vyplacených pojistných plněních a navracených částkách, nových závazcích, obchodních rizicích a pojistných sazbách. V případě, že by činnost v oblasti státem podporovaných vývozních úvěrů mohla vést ke vzniku podmíněných závazků, uvede se tato činnost ve výroční zprávě o této činnosti. V uvedené výroční zprávě členské státy popíší, jak jsou při činnosti jejich exportních úvěrových agentur v oblasti státem podporovaných vývozních úvěrů zohledněna ekologická rizika, jež s sebou mohou nést další významná rizika.

V současné době exportní pojišťovna zpracovává a zasílá Evropské komisi (Generální ředitelství EK pro obchod) na základě interního předpisu roční hlášení v souladu s požadavky Přílohy I., a to ve spolupráci s exportní bankou. Navržené ustanovení ukládá exportní pojišťovně, aby ve spolupráci s exportní bankou připravila uvedenou výroční zprávu a předložila ji MPO, které po vyjádření MF zajistí předložení zprávy Evropské komisi.

K bodu 21 až 27 (§ 5)

Žádostí o pojištění vývozních úvěrových rizik se nerozumí žádost ve smyslu správního práva, ale jednání směřující k uzavření soukromoprávní smlouvy.

V odstavci 1 dochází k terminologické úpravě spočívající v nahrazení pojmu „výrobce“ pojmem „dodavatel pro vývoz“ a zpřesnění vymezení okruhu osob oprávněných podat žádost o pojištění vývozních úvěrových rizik.

V odstavci 2 písm. a) byla specifikována struktura identifikačních údajů uváděných v žádosti o pojištění vývozních úvěrových rizik a zároveň byla zavedena legislativní zkratka tohoto pojmu. Dosavadní písmeno b) se vypouští jako obsoletní. V písmeni c) dochází k upřesnění rozsahu požadovaných údajů opuštěním legislativně neukotveného pojmu „platební morálka“; nově text hovoří o platební schopnosti včetně dostupných údajů pro posouzení její bonity a schopnosti splácet závazky, jak je obvyklé v jiných právních normách.

Odstavec 3 byl vypuštěn včetně poznámek pod čarou jako nadbytečný, jelikož jeho text nezakládá práva a povinnosti, pouze konstatuje možnost uzavřít smlouvu.

K bodu 28 (§ 6 odst. 1)

Dosavadní ustanovení o tom, že stát vlastní akcie exportní banky nejméně ze dvou třetin, bylo v souvislosti s usnesením vlády ze dne 25. 11. 2019 č. 839 ve věci schválení změny institucionálního uspořádáním státní podpory exportu upraveno tak, že akcie této banky jsou vlastněny státem nebo exportní pojišťovnou. Vzhledem k tomu, že § 4 odst. 1 stanoví, že jediným akcionářem exportní pojišťovny je stát, je stát za všech okolností konečným vlastníkem exportní banky. Uvedený text § 6 odst. 1 umožňuje větší variabilitu držení podílu exportní banky státem a exportní pojišťovnou než dosud včetně možnosti majetkové konsolidace formou výhradního vlastnictví exportní banky exportní pojišťovnou.

Nová textace odráží situaci změny příslušnosti hospodařit s podílem státu v exportní pojišťovně. Vláda ČR svým usnesením ze dne 14. března 2018 č. 171 o změně příslušnosti hospodařit s majetkovými účastmi státu v exportní pojišťovně a exportní bance schválila převod příslušnosti hospodařit z MPO, MZV a MZe na MF.

Nahrazení slov „kromě náležitostí stanovených v obchodním zákoníku“ slovem „také“ umožňuje dovodit nejen aplikaci zákona o obchodních korporacích, ale i zvláštní úpravy v zákoně č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů, který ve svém § 9 rovněž upravuje obsah stanov.

Úprava textu a zrušení poznámky pod čarou č. 9 odráží aktuální platnou legislativu. Exportní banka je jako úvěrová instituce podřízena standardní obezřetnostní regulaci bank a zákon č. 58/1995 Sb. nemůže účinnost těchto předpisů ani požadavky z nich vyplývající ve vztahu k exportní bance vyloučit nebo omezit.

K bodu 29 (§ 6 odst. 2)

Vzhledem k začlenění peněžních prostředků exportní banky (s výjimkami stanovenými v zákoně) do systému státní pokladny může stát ve větší míře zajišťovat financování exportní banky, která by pak nebyla nucena získávat zdroje především na finančních trzích. Věta druhá obsahovala ustanovení, které bylo vyhodnoceno jako neurčité a vzhledem k úpravě problematiky přímo použitelným nařízením EU i nevhodné, a proto byla z textu vypuštěna.

Dále se navrhuje, aby náklady spojené s provozováním podpořeného financování hradila exportní banka především z části úrokových výnosů ve výši 100 bazických bodů z úrokové sazby užitá při poskytování podpořeného financování, a to maximálně do výše potřebné k pokrytí vykázané provozní ztráty, jelikož dosavadní text nedostatečně definoval pojem „náklady spojené s provozováním podpořeného financování“, z čehož vznikaly výkladové nejasnosti.

Zdrojem financování nákladů spojených s provozováním podpořeného financování byly zejména úrokové výnosy ve výši 100 bazických bodů z úrokové sazby užitá při poskytování podpořeného financování. Navrhuje se úprava příslušného ustanovení z důvodu zpřesnění této definice. To znamená, že do účetního okruhu Podpořeného financování bez nároku na dotaci (01), ve kterém jsou evidovány náklady spojené s provozem exportní banky, bude z účetního okruhu Podpořeného financování s nárokem na dotaci (02) směřována pouze taková část úrokových výnosů, která odpovídá vykázané ztrátě účetního okruhu Podpořeného financování bez nároku na dotaci (01). Provozní ztrátou se pro účely § 6 odst. 2 pak rozumí záporný výsledek hospodaření exportní banky v okruhu 01 vyčíslený jako rozdíl mezi veškerými výnosy okruhu 01 a veškerými náklady okruhu 01 před převedením úrokových výnosů ze 100 bazických bodů. Smyslem navržené úpravy je limitovat převod výnosů ze 100 bazických bodů z okruhu 02 do okruhu 01 maximálně do výše potřebné k pokrytí/úhradě provozní ztráty v okruhu 01 a zamezit tak převodu veškerých vyčíslených výnosů ze 100 bazických bodů z okruhu 02 do okruhu 01.

K bodu 30 až 33 (§ 6 odst. 3)

Jedná se o precizaci ustanovení o zakládání právnických osob a nabývání podílů v právnických osobách ze strany exportní banky. Navrhovanou změnou dochází k rozšíření možnosti zakládat právnické osoby a nabývat podíly v právnických osobách v souladu s praxí vymáhání pohledávek nebo předcházení škod z podpořeného financování. Činnost vedoucí k předcházení vzniku škod a zmírňování jejich následků není blíže specifikována, neboť poznatky z praxe ukazují, že se jedná o velmi rozsáhlou skupinu právních, ekonomických a technických činností a bližší definice by mohla být omezující.

K bodu 34 (§ 6 odst. 4)

Nově se předpokládá, že k založení právnické osoby nebo nabytí podílu v ní podle § 6 odst. 3 bude třeba předchozího souhlasu MF. Dosud se povinnost předchozího souhlasu MF vztahovala pouze k postupu v případě právnické osoby založené na dobu určitou za účelem zabezpečení

poskytnutí podpořeného financování a získání finančních zdrojů, kde exportní banka je nebo má být v okamžiku nabytí podílu většinovým společníkem.

Dále je specifikován obsah žádosti exportní banky, jakož i skutečnost, že MF může žádosti vyhovět, je-li založení právnické osoby nebo nabytí podílu v ní účelné. Za účelné se může považovat takové konání, které by např. mělo směřovat k minimalizaci dopadů na státní rozpočet.

Ustanovení upravující povinnost získat souhlas ČNB s nabytím kvalifikované účasti na bance podle § 20 zákona o bankách, popř. souhlas ČNB s dispozicí s obchodním závodem banky a jeho částí podle § 16 zákona o bankách, nejsou dotčena.

K bodům 35 až 37 (§ 6 odst. 5)

V tomto odstavci se upravuje výčet položek, kterými jsou tvořeny ztráty z provozování dlouhodobého podpořeného financování.

Dlouhodobým financováním se jak směrnicí 98/29/ES, tak nařízením č. 1233/2011 rozumí financování dva roky a delší. V případě krátkodobého financování nevzniká nárok na podporu podle zákona č. 58/1995 Sb.

Exportní bance jsou podle zákona č. 58/1995 Sb. poskytovány dotace ze státního rozpočtu na úhradu ztrát z provozování podpořeného financování. Stát ručí za závazky exportní banky uvedené v § 8 odst. 1 písm. b), ale není povinen hradit exportní bance ze státního rozpočtu veškeré vzniklé ztráty z provozování podpořeného financování.

Požadavek na dotace ze státního rozpočtu uplatní exportní banka vůči MF při sestavování státního rozpočtu na příslušný rozpočtový rok. Jedná se de facto o rezervování zdrojů ve státním rozpočtu. Příprava státního rozpočtu se řídí zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech.

Vlastní reálné uvolňování (poskytování) schválených dotací ze státního rozpočtu probíhá na základě rozhodnutí o poskytnutí dotace MF dle zákona č. 218/2000 Sb. na základě žádosti exportní banky o dotaci na úhradu ztrát vyplývajících z podpořeného financování.

Exportní banka je povinna provozovat podpořené financování s péčí řádného hospodáře. Cílem zákona je stanovit co nejpresnější výčet položek a činností, které vstupují nebo by mohly vstoupit formou nákladu, výnosu, zisku či ztráty do vyčíslení nároku na dotaci, který vznáší exportní banka vůči státnímu rozpočtu.

Cílem navrhované úpravy je přesné vymezení státní dotace na úhradu ztrát, tak aby byly eliminovány interpretační nejistoty. Navrhovaná úprava, tj. doplnění o položky: náklady na odpisy pohledávek, výnosy z použití nebo rozpuštění opravných položek a rezerv, výnosy z přijatého pojistného plnění (tj. výnosové tituly snižující nárok na dotaci), je v souladu se stávající praxí a nerozšiřuje okruh dotačních titulů. Nově je zahrnuta položka zisky a ztráty z modifikací finančních aktiv vztahujících se k podpořenému financování, přičemž návrh reaguje na implementaci standardů IFRS 9 (Mezinárodní standardy účetního výkaznictví – Finanční nástroje).

Dále jsou z výčtu nároků na dotaci vyjmuty položky vztahující se k operacím s finančními deriváty. Tyto finanční operace může banka provádět, jsou však ryze obchodním rozhodnutím banky a nesouvisejí přímo s podpořeným financováním, neboť jsou prováděny na stabilních finančních a kapitálových trzích a mělo by být povinností exportní banky takové operace provádět obezřetně a bez nároku na krytí vzniklých ztrát dotacemi ze státního rozpočtu.

Dosavadní text odkazující na zvláštní právní předpisy pro tvorbu rezerv a opravných položek byl odstraněn jako nadbytečný, neboť každá účetní jednotka je povinna se řídit těmito zvláštními právními normami, aniž by na ně muselo být odkazováno.

Návrhem se blíže specifikuje, že při předkládání požadavku na dotaci ze státního rozpočtu při sestavování návrhu státního rozpočtu, při předkládání žádosti o poskytnutí dotace na úhradu ztráty a při úhradě poskytnuté dotace se postupuje podle zákona o rozpočtových pravidlech, a to přiměřeně s přihlédnutím k charakteru a činnosti exportní banky. Právní úprava týkající se lhůty pro uplatnění požadavku na dotaci, způsobu stanovení její výše včetně postupů při kontrole správnosti této výše, způsobu poskytnutí přiznané dotace a dokladů prokazujících důvodnost požadavku na dotaci a její výši bude uvedena v prováděcím právním předpisu, kterým je společná vyhláška MF a MPO.

K bodu 38 (§ 6 odst. 6)

Kontrolní činnost MF vůči exportní bance je v odstavci 6 uvedena z důvodu právní jistoty a vyloučení případných pochybností, do jaké míry se kontrolní řád na ČEB vztahuje. Tato činnost podléhá kontrolnímu řádu jako obecnému právnímu předpisu, a proto se na ni vztahuje mj. povinnost kontrolované osoby poskytovat kontrolujícímu součinnost (§ 10 odst. 2 kontrolního řádu) a povinnost mlčenlivosti kontrolujících (§ 20 kontrolního řádu). Z uvedeného důvodu není nutné v zákoně přímo hovořit o povinnosti mlčenlivosti.

K bodu 39 (§ 6 odst. 7 a 8)

Dosavadní znění odstavce 6 se vypouští pro nadbytečnost, neboť pravidla pro velké expozice jsou stanovena v přímo účinném předpisu EU - nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 ze dne 26. června 2013 o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky, a pravomoc orgánu dohledu při překročení limitu pro velké expozice je upravena v čl. 396 tohoto nařízení. Tato úprava v přímo účinném předpise EU má přednost před ustanovením zákona č. 58/1995 Sb.; pojem „úvěrová angažovanost“ je již pojmem překonaným.

Rovněž text stávajícího odstavce 7 se vypouští pro nadbytečnost, neboť z praxe a potřeb exportní banky vyplývá, že existují případy, kdy se nejedná jako vhodné využívání Všeobecných obchodních podmínek. Ustanovení se týká soukromoprávních vztahů mezi exportní bankou a klientem. V praxi vzniká často potřeba mitigovat kolize Všeobecných obchodních podmínek s právním řádem třetí země, a proto jsou využívány mezinárodní standardy úvěrové dokumentace běžné v mezinárodní bankovní praxi.

V novém odstavci 7 se navrhuje analogicky k ustanovení § 4 odst. 7 pro exportní pojišťovnu zavést rovněž v případě exportní banky schvalování nových obchodních případů podpořeného financování na úrovni vlády.

Jako optimální řešení bylo vyhodnoceno v zákoně č. 58/1995 Sb. neuvádět absolutní částky limitů, ale uvést zde pouze zmocnění pro stanovení konkrétních výší transakcí, od nichž bude schválení obchodního případu vyžadovat souhlas vlády, prováděcím právním předpisem. Tak může vláda flexibilně reagovat na aktuální vývoj systému exportního pojišťování a financování.

Zároveň se navrhuje specifikace předkládání materiálu do vlády tak, aby byl materiál spolupředkládán ministrem financí a ministrem průmyslu a obchodu. Smyslem ustanovení je zejména zkvalitnění předkládání materiálů za přímé součinnosti obou resortů z hlediska jejich působnosti.

Exportní banka při předložení materiálu má povinnost zajistit zamezení případnému úniku informací ve prospěch jiných hospodářských subjektů, a proto vládě neposkytuje detailní informace o obchodním případě, ale uvede pouze základní parametry návrhu při zachování bankovního, obchodního a obdobného tajemství. Prováděcím právním předpisem se upřesní podrobné náležitosti informací, které exportní banka o daném obchodním případě poskytne vládě s ohledem na ochranu informací v obchodním styku.

V odstavci 8 se jedná o analogický text k § 4 odst. 5. Z důvodu zajištění komplexnosti kontrolní úlohy státu se jeví jako efektivní podmínit zavedení nových nástrojů podpořeného financování před jejich zavedením do praxe předchozím souhlasem MF, a to i s ohledem na případné dopady na státní rozpočet ČR. MF si před vydáním rozhodnutí vyžádá stanovisko MPO, které v něm zejména zohlední komplementaritu a synergii nových nástrojů podpořeného financování s ostatními nástroji podpory exportu, jimiž se rozumí nástroje definované zejména aktualizovanou Exportní strategií.

Obecné náležitosti žádosti o předchozí souhlas s novým nástrojem podpořeného financování upravuje správní řád (§ 37).

K bodu 40 (§ 6 odst. 9)

Úprava textu reaguje na aktuální stav po změně příslušnosti hospodařit s podíly státu v exportní bance. Jedná se o obdobnou úpravu textu jako v § 4 odst. 11 písm. a).

K bodu 41 (§ 6 odst. 10)

Zákonem č. 282/2002 Sb. bylo do textu zákona č. 58/1995 Sb. zařazeno ustanovení deklarující soulad postupu exportní banky při zakládání dceřiných společností s ustanoveními zákona o bankách. Předmětné ustanovení se zrušuje jako nadbytečné, neboť konstatuje samozřejmou skutečnost.

K bodům 42 a 43 (§ 7 odst. 1 až 4)

Stávající právní úprava se jeví jako neflexibilní, neboť podoba žádosti neumožňuje pružně reagovat na potřeby systému exportního financování a praktické činnosti exportní banky. Z tohoto důvodu se navrhuje reformulace textu v souladu s potřebami praxe exportní banky.

Žádostí o podpořené financování se nerozumí žádost ve smyslu správního práva, ale jednání směřující k uzavření soukromoprávní smlouvy.

V odstavci 1 dochází k terminologické úpravě spočívající v nahrazení pojmu „výrobce“ pojmem „dodavatel pro vývoz“ a zpřesnění vymezení okruhu osob oprávněných podat žádost o pojištění vývozních úvěrových rizik.

V odstavci 2 písm. b) se vlastnickou strukturou rozumí také uvedení konečného vlastníka nebo investora, osob a jiných právních uspořádání bez právní osobnosti, které žadatele ovládají, výše jejich podílu nebo míra jejich vlivu a změny těchto skutečností v poslední době.

V odstavci 2 písm. d) dochází k upřesnění rozsahu údajů opuštěním legislativně neukotveného pojmu „platební morálka“; nově text hovoří o platební schopnosti včetně dostupných údajů pro posouzení její bonity a schopnosti splácet závazky.

V odstavci 2 písm. e) se hovoří o dalších údajích uváděných v žádosti o podpořené financování, pokud tak stanoví zvláštní právní předpisy. Jedná se například o potvrzení, že žadatel není osobou se zvláštním vztahem k exportní bance ve smyslu § 19 zákona č. 21/1992 Sb. o bankách ve znění pozdějších předpisů; potvrzení, že členové statutárního orgánu a skuteční majitelé žadatele nejsou politicky exponovanými osobami ve smyslu § 4 odst. 5 zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů aj.

Ruší se odstavce 3 a 4, neboť povinnosti žadatele o podpořené financování, které vychází z praxe a potřeb exportní banky, jsou z odstavce 3 přesunuty do odstavce 2 a tím, že text § 7 se týká jednání směřujícího k uzavření soukromoprávní smlouvy, je konstatování o možnosti uzavřít smlouvu nadbytečné.

K bodu 44 (nadpis)

Skupinový nadpis byl vypuštěn za účelem zajištění jednotné struktury zákona.

K bodu 45, 54, 59 a 62 (nadpis nad § 7a, 7b, 7c a 7d)

Dochází k úpravě a zpřesnění nadpisů v návaznosti na zrušení nadpisu nad skupinou několika ustanovení.

K bodům 46 až 50 (§ 7a odst. 1)

Dochází k dílčím legislativně technickým úpravám textu a mj. k vypuštění popisu identifikačních údajů v návaznosti na výše zavedenou legislativní zkratku.

K bodu 51 (§ 7a odst. 2, 3 a 5)

V návaznosti na zavedení legislativní zkratky pro identifikační údaje a vypuštění popisu identifikačních údajů v odstavci 1 se odkazy na tento odstavec zrušují.

K bodu 52 (§ 7a odst. 4)

Dochází k odstranění výjimky možnosti exportní pojišťovny nebo MF vyzvat banku vývozce k doplnění neúplné žádosti o zařazení vývozního úvěru do systému dorovnávání úrokových rozdílů z důvodu snížení administrativní zátěže pro žadatele.

K bodu 53 (§ 7a odst. 7)

Navrhuje se zjednodušení stávající situace, kdy banka vývozce musí čekat na výzvu MF k předložení překladu smlouvy. Zároveň se má za to, že v případě smlouvy sjednané v anglickém jazyce není nutné překlad do českého jazyka pořizovat.

K bodu 55 (§ 7b odst. 1)

Cílem navržené změny je umožnění situace, kdy do režimu dorovnávání bude zařazen obchodní případ, kde není pojištění sjednané u exportní pojišťovny. Musí však být zřejmé, že jsou vývozní úvěrová rizika jinak vhodně zajištěna. Podmínkou proto je, že o této skutečnosti vydá exportní pojišťovna stanovisko.

K bodu 56 (§ 7b odst. 2)

Přeformulováním textu odstavce 2 se odstraňuje závazek státu poskytovat každoročně exportní bance konkrétní finanční částky ve výši 250 mil. Kč na dorovnávání úrokových rozdílů.

MF bude poskytovat exportní bance zálohy na dorovnávání úrokových rozdílů na základě její žádosti nejvýše dvakrát ročně.

V zájmu zjednodušení mechanismu doplňování záloh při poklesu pod určitou hladinu peněžních prostředků a převodu peněz ve prospěch MF při překročení daného limitu peněžních prostředků plynoucích z dorovnávání úrokových rozdílů se navrhuje, aby byla exportní banka povinna vyúčtovat obdržené zálohy jen jednou ročně, a to vždy k poslednímu dni kalendářního roku, ve kterém zálohy obdržela, a provedené vyúčtování zaslat MF do 30. ledna následujícího kalendářního roku. MF oznámí exportní bance do 30 dnů od obdržení tohoto vyúčtování výši peněžních prostředků, které je exportní banka povinna převést do 5 pracovních dnů na účet MF. Tímto návrhem bude odstraněn značně komplikovaný mechanismus doplňování záloh a zároveň nebude zatěžován státní rozpočet dodatečnými náklady, které bylo doposud nutné vynakládat.

Pro sestavení žádosti o zálohu na dorovnání úrokových rozdílů poskytne exportní pojišťovna exportní bance veškeré relevantní údaje.

Dále byl v odstavci 2 pojem „finanční prostředky“ nahrazen pojmem „peněžní prostředky“ a terminologie zákona tak byla uvedena do souladu s terminologií zákona č. 218/2000 Sb.

K bodům 57 a 58 (§ 7b odst. 7 až 9)

Změna formulace textu věty první dosavadního odstavce 7 reflektuje skutečnost, že způsob výpočtu dorovnávání úrokových rozdílů stanoví prováděcí právní předpis v podobě společné vyhlášky MF a MPO.

Zároveň bylo do § 7b odst. 7 přesunuto z § 1 odst. 4 zmocnění pro stanovení výše systémové marže banky vývozce při dorovnávání úrokových rozdílů.

Výpočet úrokových rozdílů a výše systémové marže by měl zohledňovat aktuální politiky České republiky v oblasti zahraničních věcí, zahraničního obchodu, stejně jako finanční a hospodářské politiky státu včetně rozpočtových možností.

Věta druhá a třetí odstavce 7 byly vypuštěny, neboť tiskopisy pro žádost o dorovnání úrokových rozdílů a oznámení o převodu přebytku úrokových rozdílů podle odstavce 3 a oznámení exportní pojišťovny podle odstavce 5, na něž odkazuje dosavadní znění zákona, nebyly uvedeny do praxe.

Nový odstavec 8 stanoví náležitosti žádosti o zálohu na dorovnání úrokových rozdílů, odstavec 9 pak stanoví náležitosti vyúčtování záloh na dorovnávání úrokových rozdílů.

K bodům 60 a 61 (§ 7c odst. 6 a 7)

Nově budou zákonem vymezeny náležitosti oznámení o změnách ve skutečnostech uvedených v žádosti, v podmínkách čerpání nebo splácení vývozního úvěru zařazeného do systému dorovnávání úrokových rozdílů podle § 7c odst. 1 a náležitosti stanoviska ke změně ve skutečnostech uvedených v žádosti, v podmínkách čerpání nebo splácení vývozního úvěru zařazeného do systému dorovnávání úrokových rozdílů podle § 7c odst. 2. Původní zákonný požadavek na podání předmětných oznámení prostřednictvím speciálního tiskopisu se ruší.

K bodu 63 (§ 7d odst. 12)

Vzhledem ke zrušení legislativní zkratky „mezinárodní pravidla“ v návaznosti na reformulaci textu § 1 odst. 4 dochází k upřesnění znění uvedeného ustanovení.

K bodu 64 (§ 8 odst. 1)

S ohledem na logickou návaznost textu byla část věty za středníkem přesunuta do nového odstavce 7 v § 8.

K bodu 65 a 67 (poznámka pod čarou č. 12a a 13)

Odkaz na aktuální právní úpravu byl uveden přímo do textu zákona, poznámky pod čarou byly proto zrušeny.

K bodu 66 (§ 8 odst. 3)

Ustanovení bylo upraveno v návaznosti na výkladové obtíže, které se objevují v bankovní praxi, jelikož z bankovní regulace (zejména s ohledem na povinnost obezřetného podnikání) vyplývá povinnost bank vázat na částku poskytnutého úvěru určitou částku vlastního kapitálu při zohlednění rizikovosti poskytnutého financování. Implicitně vyplývající omezení ručení ČR za závazky exportní pojišťovny a exportní banky způsobovalo v praxi problémy a nejasnosti.

K bodu 68 (§ 8 odst. 7)

S ohledem na logickou návaznost textu byla z § 8 odst. 1 písm. a) část věty za středníkem přesunuta do nového odstavce; následující odstavec byl přečíslován.

K bodu 69 (§ 9, poznámka pod čarou č. 14)

Dochází k doplnění textu o pravidla Evropské unie upravující státní podporu, jež jsou rovněž závazná (blíže viz část 5. obecné části důvodové zprávy).

Zároveň se v poznámce pod čarou č. 14 uvádí platný právní předpis, na který je v textu zákona odkazováno.

K bodu 70 (§ 9a)

Vkládá se zmocňovací ustanovení pro vydání prováděcího právního předpisu, a to společné vyhlášky MF a MPO s ohledem na sdílenou působnost obou ministerstev a vzhledem k úzkým systémovým provazbám mezi jednotlivými opatřeními a kroky v oblasti podpory exportu. Z důvodu efektivního fungování celého systému státní podpory exportu je proto nezbytná úzká spolupráce obou ministerstev.

Podle § 13 odst. 1 písm. c) zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČR, ve znění pozdějších předpisů, je MPO ústředním orgánem státní správy pro zahraniční obchod a podporu exportu. Z tohoto titulu MPO disponuje kompetencemi a nástroji zajišťujícími propojení veřejné správy s podnikatelským a průmyslovým sektorem a vývozci.

Podle § 4 odst. 1 shora uvedeného zákona je MF ústředním orgánem státní správy mj. pro státní rozpočet republiky, státní závěrečný účet republiky, státní pokladnu ČR, fiskální politiku, makroekonomické a fiskální prognózy pro přípravu státního rozpočtu a rozpočtů státních fondů, finanční trh, atd. Z tohoto titulu MF disponuje kompetencemi souvisejícími se zákonem č. 58/1995 Sb. v oblasti státní podpory exportu a souvisejícím financováním prostřednictvím státního rozpočtu.

K Čl. II

K bodům 1 až 6

Za účelem zachování právní jistoty všech subjektů, kterých se mohou dotknout změny vyplývající z této novelizace, se uvádí, že pro již zahájená pravomocně neskončená řízení zahájená podle zákona č. 58/1995 Sb. se použije jeho stávající znění.

Rovněž se vkládá přechodné ustanovení, jehož cílem je umožnit plynulý přechod exportní pojišťovny a exportní banky do centrálního systému řízení likvidity souhrnných účtů státní pokladny. Předpokládá se, že exportní pojišťovna a exportní banka převedou na účty zřízené u České národní banky peněžní prostředky z dosavadních účtů u bank nebo ostatních poskytovatelů platebních služeb nejpozději do 6 měsíců ode dne nabytí účinnosti předmětné novely zákona č. 58/1995 Sb. a tyto účty zruší. Pokud to není možné, převede exportní pojišťovna a exportní banka peněžní prostředky z těchto účtů do České národní banky neprodleně po uplynutí doby, na kterou byly účty zřízeny, nebo po odpadnutí důvodu, pro který nebylo možné peněžní prostředky převést dříve.

Dle návrhu zákona po uplynutí 6 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona lze účty vedené nadále mimo účty zřízené u České národní banky vést a mít na nich uloženy peněžní prostředky pouze se souhlasem MF, opět se zákonem stanovenou výjimkou.

Dle dikce zákona 218/2000 Sb. se exportní pojišťovna a exportní banka zařadí mezi povinné (EGAP) a „kvazipovinné“ (ČEB) subjekty státní pokladny, které nemohou vést peněžní prostředky na jiných účtech než u ČNB s výjimkou explicitně stanovenou zákonem č. 58/1995 Sb.

K ČÁSTI DRUHÉ

K Čl. III

K bodům 1 až 5 (§ 3, § 33 odst. 7, 8 a 11)

Navrhuje se zapojení peněžních prostředků exportní pojišťovny a exportní banky (s výjimkami uvedenými v zákoně č. 58/1995 Sb.) do centrálního systému řízení likvidity souhrnných účtů státní pokladny. Peněžními prostředky podle § 3 písm. h) bodu 17. zákona č. 218/2000 Sb. se rozumí peněžní prostředky na účtech exportní pojišťovny a jiných právnických osob založených podle zákona č. 58/1995 Sb. (tj. právnické osoby založené podle § 4 odst. 2 písm. b) a c) a § 6 odst. 4 zákona č. 58/1995 Sb.); peněžními prostředky podle § 3 písm. h) bodu 18. zákona č. 218/2000 Sb. se rozumí peněžní prostředky na účtech exportní banky. Tyto instituce nesmí převést peněžní prostředky z účtů státní pokladny na účty vedené u komerčních finančních ústavů, pokud zákon č. 58/1995 Sb. nestanoví jinak. Zároveň se však explicitně umožňuje, aby si subjekty podle § 3 písm. h) bodu 17. a 18. zákona č. 218/2000 Sb. sjednaly na základě ustanovení § 33 odst. 11 zákona č. 218/2000 Sb. s MF obdobné plnění nahrazující úrok na peněžní prostředky, které ponechají uloženy na účtu podřízeném státní pokladně v dohodnuté výši a na předem stanovenou dobu.

V rámci centrálního systému řízení likvidity souhrnných účtů státní pokladny funguje režim, kdy příslušné účty nejsou úročeny, až na určité výše uvedené výjimky, zatímco MF hradí bankovní poplatky. Zapojení exportní pojišťovny a exportní banky do centrálního systému řízení likvidity souhrnných účtů státní pokladny pro stát přináší nezanedbatelné ekonomické výhody. Peněžní prostředky účtů, které jsou podřízeny souhrnným účtům státní pokladny vedených v jednotlivých měnách a které od roku 2013 postupně nahradily rezervu peněžních prostředků vzniklou emisní činností, jsou využívány jako krátkodobý zdroj peněžních prostředků pro krytí potřeby financování státu a díky tomuto zefektivnění řízení výpůjčních operací státu dochází v konečném důsledku ke snižování úrokových výdajů na obsluhu státního dluhu souvisejících s emisní činností.

Dodatečné peněžní prostředky na účtech podřízených souhrnným účtům státní pokladny jsou v rámci řízení likvidity státní pokladny investovány na peněžním trhu ve formě krátkodobých depozitních a repo operací, což pro stát představuje další ekonomickou výhodu.

Výsledný odhadovaný pozitivní ekonomický dopad rozšíření souhrnných účtů státní pokladny o účty exportní pojišťovny a exportní banky převyší případné nároky exportní pojišťovny a exportní banky na stát v rámci dotačního vztahu z titulu výpadku příjmů plynoucích z nemožnosti ukládat nebo investovat peněžní prostředky poskytované ze státního rozpočtu do investičních nástrojů na finančním trhu v souladu s navrhovaným ustanovením § 1 odst. 6 zákona č. 58/1995 Sb.

K ČÁSTI TŘETÍ

K Čl. IV

Uvedené stanovení data účinnosti zákona má zajistit nabytí účinnosti zákona co nejdříve po jeho vyhlášení a zároveň umožnit dotčeným subjektům dostatečný prostor k seznámení se s touto právní normou. Den nabytí účinnosti byl tedy stanoven odlišně od požadavku vyplývajícího z ustanovení § 3 odst. 3 zákona č. 309/1999 Sb., o Sbírce zákonů a o Sbírce mezinárodních smluv, ve znění zákona č. 277/2019 Sb., neboť to vyžaduje naléhavý obecný zájem.

Naléhavý obecný zájem lze spatřit v nezanedbatelných ekonomických přínosech návrhu zákona, které spočívají zejména v zapojení peněžních prostředků exportní pojišťovny a exportní banky (s výjimkami uvedenými v zákoně č. 58/1995 Sb.) do centrálního systému řízení likvidity souhrnných účtů státní pokladny, dále v urychleném zavedení schvalování obchodních případů od určité výše vládou mj. za účelem eliminace negativních dopadů na státní rozpočet, v rozšíření možnosti zakládání právnických osob a nabývání podílu v nich s cílem minimalizovat dopady pojistných událostí na státní rozpočet a dále pak ve zpružnění zavádění

nástrojů pojištění vývozních úvěrových rizik a zajišťovacích nástrojů v nabídce exportní pojišťovny a nástrojů podpořeného financování v nabídce exportní banky za účelem zajištění konkurenceschopnosti vývozců na globálním trhu.

V Praze dne 3. února 2020

Předseda vlády:

Ing. Andrej Babiš v. r.

Místopředseda vlády, ministr průmyslu a obchodu
a ministr dopravy:

doc. Ing. Karel Havlíček, Ph.D., MBA, v. r.